

Razgled po svetu.

NOVIČAR.

Pogorelcem na pomoč!

Požar je na Bledu dne 29. junija 1908 uničil 35 hišnik številnik in blizu tolik gospodarskih poslopij. Umevno je torej, da se nahajajo pogorelci v največji bedi.

Podpisano županstvo se zatorej obrača na slavno občinstvo z iskreno prošnjo, da po svoji moči pomaga ponesrečencem. Vsak, tudi najmanjši dar se bo s hvaležnostjo sprejel.

Županstvo Bled,

dne 4. julija 1908.

Župan Fran Rus. m. p.

Avstria.

Vesti o velikanskih škodah, povzročenih vsled neviht in naličev v veliko krajih Avstro-Poljske. Najhuje je prizadeta občina Jus zezyn s 1800 prebivalci. Tam se vsled povodnji vse hiše preplovljene, ter je veliko otrok in starikov utonilo.

— Dunaj. V Ljubnem, Gorštajersko, so uprizorili dijaki rudarske akademije, velikanske demonstracije. Več demonstrantov je policija zaprla, a ostali dijaki so v ječe vlomili in tovariše osvobodili, nakar so v ječah in v uradih ma rotovžu vse razbili. Šele ko je policija pomoč dobila, so se dijaki razšli.

— Dunaj. Osobní vlak, kateri je romarje na znano "božjo pot" Marija-celje pelal, je s tovornim vlakom skupaj trčil, več voz je razbitih in veliko romarjev ranjenih. Podrobnejša poročila pričakujemo.

— Dunaj. Tvrđtka Švare & Co., zaloga hišne opreme, sta gospoda Švare in Sigris razprodala robo pod nič, ter z \$25.000 v Ameriko pobegnili. Pustila sta 120.000 kron dolga.

Italija.

Rim, 20. julija. V Agordi, Lombardija, je v soboto močno in strajno snežilo. Hribovje v okolici so vsi se snegom pokriti. Pred snegom je močno deževalo.

Turčija.

V Monastiru se je 7000 turških vojakov spuntalo, 32.000 vojakov je na prizorišče odposlanih, da upornike ukrote.

Rusija.

Stalno vojno sodišče v Kiewu, Rusija, je v smrt na vešala dva mladenca, Trojanowa in Sarubina, obsodilo. Trojanow je bil že v prisiljeno delo v Sibirijo deportiran, a je bil pobegnil in se s ropom preživljal. Za neki rop z orožjem je bil tudi sedaj v smrt obsojen. On je v ječi popolnoma ravno dušno pričakoval svojo usodo. Ko je v noči, pred justifikacijo, duhovnik k njemu prišel, se je izpovedal in mimno zadno popotnico sprejel, ter potem brez najmanj razburjenosti na dvorišče šel, kjer so vislice stale. K smrti obsojeni, so bili z močno vojaške straže obkoljeni. Duhovnik je z razpelom v roki, korakal pred žalostnim sprevedom.

Pred vislicami je Trojanow, nemadoma in prestrašen obstal. On je krvnika spoznal; bil je nekdanji njegov najboljši prijatelj, s katerim sta bila v ječi skupaj in sta potem tudi v Sibiriji skupaj živela. "Ti si postal krvnik?" mu je Trojanow zaklical in krepko kletvico izustil. Potem je prosil po velnika ječe, naj se mu dovoli, da si zanjko sam okoli vratu dene, kar se mu pa ni ustreglo. Vsi uradniki, kateri so justifikaciji pri-

sostovali, so bili vsled tega dogodka presunjeni. Tajnik, ki je imel prečitati smrtno obsodbo je omedlel (za ta posel uradniki na Ruskem žrebajo); tudi policijski načelnik ni mogel tega prizoro gledati, obešanja Trojanowa po njegovem prijatelju; obrnil se je v stran.

DROBNE NOVICE.

200 vojakov zastrupljenih. V vojašnici v Hanoju (Kohinkina) so domači podčastniki, ki so v zvezi z morskimi roparji, zastrupili 200 francoskih vojakov. Vsi zastrupljeni vojaki leže v bolnišnici.

Veliko poneverjenje. V posojilnici v Jaroměřu na Češkem je knjigovodja poneveril 97.000 K.

V Ameriko sta pobegnili iz Oseka tovarnarja za pohištvo. Schwarz in Sigris. Poprej sta prodala svo zalogo po smešnih cenah ter odnesla s seboj 25.000 K, dočim sta zapustila 120.000 K dolgov.

Kruta policija. V Lodzu je policajska patrulja opazila na glavnem trgu elegantno oblečenega moža, ki si je nekaj zapisoval. Policijski uradnik mu je zaklical: "Roke kvišku!" Ker turje ukaza ni razumel ter ni takoj ubogal, so ga policaji na mestu ustrelili. Ustreljeni je fotograf Mali iz Berlina.

Katoliški derviši. V Italijanski vasi Serrara je bila procesija za dež, ki se je je udeležilo nad 30.000 ljudi. Verski fanatizem je vzkipeł do blaznosti. Pobožni romarji so se bičali, suvali, ruvali si lase ter se nekateri hudo ranili. Končno so se fanatiki in zmernejši udeleženci medsebojno stegli. In zopet je bilo več ranjenih.

Smrt na železnici. Blizu Aša je nevaren vlomilec pobegnil orožniku iz vlaka. Orožnik je tekel za njim, a vlak je oba povozil.

Nenavaden vzrok železniške nesreče. Blizu Smirne v Mali Aziji je trčil vojaški vlak ob čelo bivolov, vsled česar je devet voz zdrknilo s tira ter so se popolnoma razdrobili.

Visoka starost. V Carigradu je umrl častnik sultanove telesne straže Husein Husnibeg, ki je šele nedavno šel v pokoj, ko je dopolnil 124. leto.

Strašno trpinčenje vojaka. V Solnogradu so spravili v bolnišnico vojaka Seckauerja, ki je bil za slugo pri nadporočniku Aleksyju. Ta je vojaka tako pretepal in trpinčil, da je bilo njegovo truplo polno ran. Nadporočnik je potreboval pomoči večkrat svežo vodo, a ker mu sluga ni vselej dovolj hitro pritekel, privezal mu je vrvice na zelo občutljivi del telesa ter ga na ta način potegnil k sebi iz predsobe. Nečloveškega častnika bodo najbrže proglasili za slaboumnega, da ubeži kazni.

Nevarnost vzpenjanja iz železniških voz. V Bolonji se je ameriški milijonar Tausentwandell predaleč nagnil iz kupeja, da ga je mimo vozeči tovorni vlak potegnil skozi okno, ga vrigel na tla, kjer je obležal mrtev.

Grozni starši. V vasi Almacellas na Španskem so orožniki našli v hlevu za kunce pri zakonskih Bajju domačo 16letno hčer popolnoma nago in shujšano do kosti. Živinski starši so zaprli hčer v hlev takoj po prvem letu rojstva ter je dobivala s kunco enako hrano. Ko so jo našli, je deklica zbežala po vseh štirih na popolnoma enaki način kakor kunce. Starše so zaprli.

Velika poneverjenja. Okrajni tajnik in blagajnik Linke v Plateni na nemškem Češkem je pone-

veril pri ondotni hranilnici 36.000 K in pri okrajni blagajni 5000 K. Ko je prišel revizor z Dunaja, se ga je tako prestrašil, da ga je zadel kap.

Španske bombe še vedno poka-jo. 4. t. m. sta v Barceloni eksplodirali dve bombi, vsled česar sta bili dve osebi ranjeni in sicer ena težko. Vsled eksplozije je nastalo veliko vznemirjenje. Množica je bežala na vse strani in kdor je padel, je prišel bežečim pod pete. Tri osebe so zaprli.

Smrtna kazen. — Ruski dumi je predložen predlog, podpisan od 103 poslancev, za odpravo smrtnih kazni. — Francoska zbornica se bavi te dni s predlogo o smrtni kazni.

Iz podsulega rudnika v Juzovki na Ruskem so izveklili dosedaj 262 trupel. Štiri osebe še pogrešajo.

Velik požar. V gališki vasi Podubee je zgorelo 600 poslopij. Nad 1000 oseb je brez strehe.

Amerika.

Pod vislicami.

Canyon City, Colo. Giuseppe Alia, morilec katoliškega duhovnika Leon. Heinrichs, je bil 15. t. m. v tukajšnji jetnišnici obesen.

Alia je še pod vešalom katoliškega duhovništva preklinjal, a Italiji in protestantizmu pa je "živi jo" zaklical. Ob 8. uri 30 minut večer je lesa padla in čez malo časa so zdravniki konstatirali, da je Alia mrtev.

Ob 4. uri popoldan je bil Alia po tolmaču obveščen, da bo moral v teku dneva umreti in ob enem se mu je smrtna obsodba prečitala. Nepričakovano je ostal jetnik miren in brez da bi poteze lea izpremenil je rekel: "Dobro, jaz sem pripravljen umreti."

Ob 6. uri večer mu je bila prišena večerja. Jed je natančno na pet delov razdelil, "en del za njegovo ženo, en del za se in tri dele za njegove tri otroke, kateri so v Italiji. Alia je potem svoj delež slastno použil.

Opetovano je povdarjal, da mu je Leon Heinrichs njegovo družinsko srečo uničil in je še pristavil, da svoj čin ne obžaluje. Še ko je k vislicam šel, je bil miren, šele ko je pod vešala prišel je pričel preklinjati.

Alia je v cerkvi sv. Elizabete v Denver, Colo. 23. februarja t. l. pred altarjem umoril frančiškana, Krogla iz revolverja je šla frančiškamu skoz srce, da je bil v trenutku mrtev.

Ko je bil Alia aretiran je izjavil, da ni imel proti umorjenemu duhovniku nikakoršnega srda, a da si je hotel jezo proti vsem katoliškim duhovnikom utešiti. Iz njegovega govorjenja je bilo posneti, da mu je duhovstvo v domovini veliko zlo prizadelo.

Mrzla juha.

Pri vojnih vajah 3 polka "Pennsylvania National Guard" se je stotinja L. hudo pregrešila in bo prišla zaradi upora pred vojno sodišče. Generalmajor Grant, je ukazal, da morajo biti vsi polki kateri se vojnih "maršov" vdeležijo, zjutraj ob 5. uri za odhod pripravljeni. Ob 4. uri je bila budnica in ob 5. so stale kardele na določenem mestu samo stotnje L. ni bilo. Kapitan in častniki so zaman zapovedovali: "Nastop k puškam!" Vojaški so se izgovarjali, "da zajutrk še ni kuhan in da se jim ne ljubi s praznim želodcem na vojaški jutrajni sprehod hoditi." Vojna kardela so odkorakale brez stotnje L.

Nedolžen!

Grand Junction, Colo. Steve Adams, član Western Federation of Miners, je bil obtožbe umora, izvršenem nad Arthur Collins-om, od porotnikov 16. t. m. oproščen.

Adamsovo namišljeno priznanje njegove krivde, ni sodnik Shackleford kot dokaz dopustil in osem prič je pod prisego izpovedalo, da je Adams za časa umora dve milj oddaljeno, od mesta kjer se je zločin zgodil, — v svojem stanovanju karte igral.

Collins, poslovodja "Smuggler Union-rova" v Telluride, je bil v noči 19. novembra 1902 ustreljen. Ko je sodni pisar izrek porotnikov prečital, je sodnik takoj odredil, da se Adamsa izpusti. Adams je k porotnikom stopil ter se vsakemu, roko podavši, zahvalil. Tudi navzočim članom Western Federation of Labor se je zahvalil za moralno in finančno podporo za časa dolgotrajnega preiskovalnega zapora.

Proti Adamsu je še več drugih obtožb zaradi umorov naperjenih, toda, kakor se sliši, ga sodnije ne bojo procesirale.

Delavstvo.

Meddržavna trgovinska komisija je razglasila letno poročilo, iz katerega sledeče posnamemo: V poročilnem letu je bilo na železnicah v Združenih državah 122.855 nezgod. Od teh je bilo 11.839 smrtnih. Naj večje število usmrčenih in ranjenih je bilo med železniškimi uslužbenci: skoraj 5000 mrtvih in čez 86.000 ranjenih medtem, ko je bilo 610 potnikov usmrčenih in 13.401 ranjenih.

Železnice so imele na plačilnih listinah 1.672.974 uslužbencev in izplačane mezde so znašale \$1.072.386.427. V poročilnem letu se je po vseh železnicah v zdr. državah 873.905.113 potnikov odpravilo; to je 76.000.000 več, kot prejšnje leto. Poprečni dohodek zaenega potnika na eno miljo vožnje je bil 2.014 centa in kosmati dohodki so znašali lepo svoto od \$2.589.150.578.

Razven visokih obresti, za dokaj vodenih kapitalov se je \$308.137.948 delničarjem delnic, — dividend — izplačalo, tedaj ena tretjina vseh mezd in plač. Stem pa ni ves dobiček porabljen, kaj preneslo se je, kot pribitek, na novi račun \$141.000.000.

Za kapitaliste ni krize, a vendar tarnajo, da jim kapitali nič ne neso, in da se jim slabo godi!

Nesreča v rudniku.

Pottsville, Pa. V Williamstownu lastnina "Summitt Branch Mining Co." je vsled eksplozije sedem rudarjev usmrčenih in deset smrtonovarno ranjenih. V rovu gori. Kakor nam imena ponesrečenih svedočijo, niso Slovenci prizadeti.

Explozija se je pripetila v šohtu št. 1 in si razlagajo, da je moral nekdo rudarjev z varstveno svetilko to povzročiti.

Kakor hitro se je o nesreči zvedlo, je šlo veliko število prostovoljnih rudarjev na rešilno delo, da svojim tovarišem pomagajo in so našli naj prvo ranjenec. Kakor zdravniki pravijo, bojo trije umrli. Med mrtvimi katere so v mrtvašnico prenesli, je bil eden, ko ni dal sledu o življenju. Toda v mrtvašnici se je zopet zavedel, na kar so ga v bolnišnico spravili, ter utegne okrevati.

Zacharias Green, bogati Farmer v Lake County, je bil večeraj blizu Crown Point od Pennsylvanije železnice povožen in usmrčen. Green je bil 75 let star in je imel tri farme blizu Leroy.

Slovensko Narod. Pod. Društvo v Chicagi, Ill.

Kakor smo dne 3. julija t. l. št. 27. "Glas Svobode" poročali, vršila se je dne 9. t. m. seja novega slovenskega narodnega podpornega društva v Chicagi. Dnevni red se je v vsestransko zadovoljnost razvijal in so bili sledeči gg. definitivno izvoljeni: Anton Mladič, predsednik; John Duller, podpredsednik; Joe Ivanšek, tajnik; John Geshell, finančni tajnik in Anton Duller, blagajnik. Nadzornikom so izvoljeni: gg. Mohor Mladič, Joe Verščaj in Ferdinand Lesar.

Funkcijska doba izvoljenih uradnikov traja do konec tega leta. Naslov novemu društvu je: "Slovensko Narodno Podporno Društvo v Chicagi, Illinois."

Prihodna seja se vrši dne 23. t. m. zvečer ob 8. uri na 621 Blue Island Ave., vogal 19. ulice.

Vsi tozadrevni dopisi so na tajnika Joe Ivanšek, 1517 So. 43. Ave., Chicagi, Ill. nasloviti.

Ustreljen duhovnik.

New Brunswick, N. J. Rev. S. B. Prickett, je pred letom zaradi pijanosti dal zapreti Archie Hermona bivši železniški uslužbenec. Ko je Hermon desetdnevni zapor prestal, bil je ob službo. Iz jeze nad Prickettom, ga je sedaj pred njegovo hišo ustrelil. Ubijalec so zaprli.

Youngstown, Ohio. Tu se je zemlja podsula, ko so jamo za gnojnice kopali. Pet romunskih delavcev je bilo zasutih. 4 so mrtve izkopali a peti je še pod zemljo.

SLOVENCİ, PAZITE, KOMU IZ-ROČATE SVOJE NOVCE!

Uprav te dni so čuti mile pritožbe Hrvatov: "Kje so naši novci?" ker ti niso že od meseca decembra dospeli v staro domovino. Vemo, da se je tudi kak Slovenec opek, ali temu ni pomagati. Slovenci imamo v New Yorku in Clevelandu, Ohio, izvrstno, pošteno tvrdko in ta je Frank Sakser Co. V petnajstih letih poslovanja ni bilo čuti pritožb, poznana je med Slovenci v Zjed. državah, Canadi in v Avstriji. Zaupnik je Mestne ljubljanske hranilnice, glavne posojilnice in dela posla z bogate Kranjsko hranilnico. Vse pošiljave so izplačane v 10—14 dneh. Ta tvrdka nima le papirni bond \$15.000, ampak blagajnične rezerve; lepo posestvo vredno nad \$60.000, vloge na Dunaju, Budimpešti, Ljubljani itd., a največ: dokazana poštenost vsem svedoči in veljansko zaupanje med Slovenci in onstran oceana, da je na pravi podlagi. Zatorej, Slovenci, zakaj bi se z vašimi krvavi mi nove obračali v negotovost, ko imate vse udobnosti pri izkušeni tvrdki Frank Sakser Co. v New Yorku in Clevelandu, O. Sedaj pazite, komu denar vročate, da ne bode kesanje prepozno!

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.45	100 kron,
za \$ 40.90	200 kron,
za \$ 102.25	500 kron,
za \$ 204.00	1000 kron,
za \$1018.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošto-hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriilneje do \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem listu, večje zneske Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

109 Greenwich St., New York

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Martin Kačur.

ŽIVLJENJEPIŠ IDEALISTA.

Spisal Ivan Cankar.

Prvi del.

II.

V tistem trenutku, ko je vstal in izpregovoril, je odprl duri rdečelični kaplan; ostal je na pragu in je gledal s tihim nasmehom v izbo. Njegov pogled je zmedel Kačurja in govoril je prve besede z neodločnim, jecajočim glasom.

"Kmetje! Delavci! Prišli smo mocoj skupaj, da se pomenimo o imenitni stvari..."

"Franeka! Še en liter!" je zaklical kmečki fant in omizje se je zasmajalo hrupoma.

"Kdo pa mu je dal besedo? Kdo pa je dal besedo gospodu učitelju?" je prašal kaplan na pragu s prijaznim glasom in smehljajočim obrazom.

"Res je tako! Kdo pa je dal škricu besedo?" je zakričal pijan kmet in je udaril s praznim litrom ob mizo.

"Nobeden mu je ni dal!" je odgovoril zdravnik s prav tako prijaznim glasom in smehljajočim obrazom. "Saj ni shoda tukaj, ni predsednika in ni žendarijev! Oštarija je in v oštariji govori lahko kdor hoče!"

"Naj govori!" se je oglašil strojar. "Da slišimo, kaj misli povedati!"

"Le naj govori!" je pokimal dolgi kmet in je pomežiknil Kačurju.

"Veliko vam nimam povedati, ampak kar hočem povedati, je važno in zapomni naj si, kdor je dobre volje! Ta večer, zdaj, ko sem slišal vse te besede, izgovorjene naglas in natihoma, sem prepričan bolj nego kdaj popred, da je eno nad vse potrebno..."

"Vera!" ga je prekinil kaplan z mirnim glasom in smehljaje.

"Tako je! Vera!" je zakričal kmet.

"Dajte mir!" je zaklical delavec.

"Kdo mi bo ukazoval?" je vstal kmet izza mize in je prijel za kozarec.

Delavec je molčal, kmet se je ozrl počasi po izbi, od obraza do obraza, in je sedel.

"Eno je nad vse potrebno: učenje, izobraženost! Jaz sem te misli in nobeden mi je ne more omajati, da je vse naše nesreče vzrok nevednost, neumnost, živalska zabitost in sirovost. Zato nobeden narod ni tako nesrečen kakor slovenski!"

"Kako je dejal?" se je vzdignil izza mize kmetijski fant z bleščajočimi očmi. "Še enkrat naj pove, da ga bomo razumeli!"

"To prekličite!" je zahteval kaplan in je stopil korak v izbo. "Naj pove do konca!" so klicali delavci.

Zdravnik si je prižigal smotko in se je sklonil bliže h Kačurju. "Tako nikar, če Vam je zdravje drago."

V Kačurju je kipelo od razočaranja, srda in razburjenosti.

"Ne prekličem ničesar! Če hočete poslušajte dalje, če nečete, pustite! Kdor misli, da mu ne govorim po godi, naj tudi misli, da ne govorim zanj."

"Torej do konca!" je izpregovoril kaplan.

"Do konca!" je zaklical Kačur s trepetajočim glasom. "Jaz sem vabil nocoj v to krčmo ljudi, ki so poštenih misli. Pomeniti sem se hotel z njimi o stvari, ki je pomenka vredna. — Kaj ni sramota, da ta narod, ki se uči brati po državni zapovedi, ne bere drugega nego molitvenike, če ne spi v cerkvi? Da mu ne moreš povedati ničesar, če ne govoriš na prižnici? In da je zato, ker bere komaj molitvenike in ker med pridigo spi, ali pa kadi pred cerkvijo viržinko, tako neveden in okoren, kakor še za kmetskih puntov ni bil?"

"Kaj nas je prišel zmerjat?" je zaklical kmet.

"Poslušajmo ga!" se je nasmešnil kaplan.

"Eno je nad vse potreba: učenje!"

"Sam se uči!" se je zasmajal kmet.

"Ne roka — pamet ustvari blagor! Zato sem vas sklical nocoj, da se pomenimo o družbi, ki bi si naročala knjige in časopise in ki bi se shajala, da bi ji modri in učeni ljudje brali o koristnih stvareh. — To je bil moj pošten namen..."

"Brez srda, brez žolča!"

"— moj pošten namen je bil, ampak nocoj se ne bomo razgovarjali o stvari! Klical sem, pa so prišli med poklicane tudi ljudje, ki poziva niso vredni in ki naj ostanejo med svojo živino v hlevu!"

Zdravnik ga je prijel trdo za roko in ga je potegnil na stol. Strojarji so ploskali, kmetje, so vstali hrupoma izza mize. Kozarec je priletel na Kačurjevo mizo in vino mu je oškropilo obraz in suknjo.

"Koga si mislil, škric? Koga si zmerjal, smrkavec?"

Dolgi kmet, ki je sedel koncem mize, je vstal, zibal je z glavo, opotekel se je h Kačurjevi mizi in je razprostrl roke.

"Tak nikar! Tak nikar ne!"

Ozrl se je preko rame na Kačurja in mu je namežiknil.

Delavci so vstali in so prišli za stole.

"Na korajžo!" je zaklical kmetijski fant, slekel je v hipu suknjo in jo je vrgel na tla.

Stol je letel pod stropom, udaril je na mizo in kozarci so zazvenčali. Sredi izbe se je zagostila gruča kričečih ljudi; Kačur je videl razgrete obraze, nabrekle žile na čelu in stisnjene pesti.

Ob zidu se je privil krčmar k zdravniku in mu je stisnil v roko ključ.

"Tam skozi! Tam skozi!"

Zdravnik je prijel Kačurja pod pazduho, odklenil je male stranske duri in stopila sta v temo, na vrt.

"Tod! Tod!"

Vodil ga je kakor otroka; Kačur ni bil okusil vina in se je opotekal.

"Pa zakaj to? Zakaj to, gospod doktor?"

Zdravnik se je zasmajal veselo. "Kaj ste mislili, da bo drugače? Seveda ste mislili! Zato sem šel z Vami! — Saj sem vedel že vnaprej: idealist ni za nobeno rabo, najmanj pa za reševanje naroda! To imate zdaj, idealist, za svojo nerodnost! Kaj mislite, da bodo tihi, če jih zmerjate s tepei? — Šarlatan, ki ima sladkost na jeziku, v srcu pa prijetne račune, bi jim bil povedal lahko še vse kaj hujšega, ampak povedal bi bil drugače! — Ne, dragi moj, Vi niste za take reči! Visoke misli — lepa reč; osrečevalne ideje — še lepša reč! Toda glejte: šarlatan mora biti človek!"

Kačur je šel poleg njega s povešeno glavo, trepetal je in mrz mu je bilo.

"Ni Vam blago, ne pri srcu, ne v telesu... Pojdite k meni; izpila bova par kozarec čaja, močnega in vročega čaja in pozabili boste na vso neumnost!"

Prijel ga je za roko in ga je peljal v svojo izbo.

"Marica! Prav močnega! Pogledj tole — kaj mi bolno?"

"Kaj se je zgodilo?"

Bled je bil, toda rdeče pege so bile na njegovih licih.

"Nič se ni zgodilo!" se je nasmešnil Kačur, njegove oči pa so bile vlažne.

"Tako!"

Prinesla je čaja, zdravnik si je zapil pipo in je potrepljal Kačurja po rami.

"Ne žalostnih misli! Nikar! — Kaj je bilo tisto? Malenkost: to se pripeti človeku lahko vsak dan v življenju. Razočaranje! Kaj pa je

življenje drugega nego neprestano razočaranje? Zazvižgajte veselo in si mislite: zrag vzemi drhal!"

"Ne morem tako misliti!" se je nasmešnil Kačur žalostno.

Zdravnik se je zavl v tobakov dim in je molčal dolgo. Naposled je razpodil z roko oblake, nagnil se je h Kačurju in ves resen je bil njegov obraz.

"Ali veste, da ste si nocoj pokvarili vse življenje, do konca? Kaj mislite, da po novih postavah učitelj ni več služabnik? Še zmerom je služabnik in hlapec, bolj vprežen in bolj vkljenjen, nego najmlajši hlapec pri gruntarju! — Pa kaj bi tisto! Glavna stvar je, da ste bili obsojeni že od začetka, od rojstva! S tako mislijo, kakor je Vaša, ni mogoče živeti; zato Vam ne morem pomagati ne jaz in nobeden drugi človek na svetu!"

Kačur se je napotil v svojo izbo in je legel in je zaspal; in sanjalo se mu je, da stoji pred njim, v tisti tihi, gosposki krčmi, gospodična Minka, črnooka, belolicea, in opira roke ob boke in se mu smeje v obraz.

Zdramil se je trepetajoč in prestrašen, prižgal je lač in si je zapalil cigareto.

(Dalje prihodnjč.)

MATI BOŽJA IZ LURDA.

Motto: "V Lurdu triumfira pramo drost božja, katere deluje do kraja snažno in veruje vse sladko."

Vrhbosna št. 1. 1908. št. 2

Za enkrat smo nadjali ta citat o raju iz "Vrhbosne" (klerikalni list), ko duhovniki trde, da so v nebesih cela brda samih sladšćic. Drugi klerikalni, jezuitski list "Jutro" se pa zgraža nad to trditvijo svojih tovarišev in pravi, da so brezprimerni — glupei. Radovedni smo, kako moramo gornji citat tolmačiti, ko pravijo Sarajevski popi, da premudrost božja deluje "sladko", t. j., da delovanje premudrosti božje se peča z izdelovanjem sladkorja, dokler je premudrost božja sladkor, tako ima tisti posel. Trgovci imajo v vsaki prodajalni sladkor na prodaj in mi ga vsako jutro v kavo devljemo, tedaj smo mi vsi po tej popovski trditvi, prepolni modrosti božje. No, sedaj se ne gre za to, koliko stane kilogram božje modrosti, to že naše gospodinje dobro vedo, temveč smo ta mali filozofski vvod zato stavili, ker z označenim citatom začenja in priča o materi božji v Lurdu. Mati božja je produkt premudrosti božje, potem je tudi ona sladka, "euker" in jo častilec ližejo. No, mi nismo zlobni ljudje, in nočmo nikomur kaj očitati, temveč, hočemo samo Vrhbosenskemu piscu o tej čudatvorni materi božji, pokazati, kako je vse to sleparija in izsesavanje naroda:

"1. Kedaj se je prvič pokazala blažena devica v Lurdu? Bilo je to dne 11. julija 1858. leta, to je, ko je sv. oče Pio IX. na prošnjo vesolnega krščanstva svečano proglasil cerkveni nauk o brezmadežnem spočetju Marije, kot nauk verstva."

Mati božja je potemtakem čakala 1854 let, da jo je papež "s svojem ugledom proglasil brezmadežno devico", in da je brez greha spočela, a čakala je zato, "da ne prehitijo papeževu sodbo."

Mati božja se je najprvo prikazala Bernardinki in ji rekla: "Jaz sem brezgrešni začetek."

Kdo v tem ne vidi sleparstva? Duhovnikom je bilo treba denarja toraj so si pri Papežu novo mater božjo naročili, dali so ji v usta papežev besede, pa ajdi so jo tirali v "kšeft". Zakaj se je mati božja baš takrat pojavila, ko je Papež denarja potreboval in ko je bilo treba brezgrešno spočetje dogmatizirati?

No popi so "mandelci", toda pripoznati nočejo, da jim je denar glavna stvar, temveč le rečejo: "Marija hoče, da gleda procesijo v Lurdu." Tako pravijo duhovniki, kakor da bi bila mati božja, kakava navadna radovedna ženska. No, na koncu vsega pa le pripoznajo, da je glavna stvar

ta, da jim verniki prinesejo "milijone in milijone."

Osobito je značiln sledeči pasus: "O pomenu (da bodemo pokorni op. u.) lurdске matere božje, umeti je blage pripomnje Leo XIII. ko je on skozi 20 let enako neumorno širil pobožnost sv. krone v krščanskem pouku in v božji zaščitnici matere cerkve."

A veste zakaj je Leon XIII. toliko priporočal lurdsko mater božjo? Razlog je enostavn, da ni s pobožnostjo niti v naj manji zvezi? Leon XIII. je strastno igral na židovski borzi in je v kratkem času zaigral do 40 milijonov kron. Ko je zaigral to ogromno svoto, oziral se je sem in tja po novih izvirkih, kar mu je srce namignilo na mater božjo v Lurdu, ter jo začel priporočati vernikom. Verniki so tja "romali", denarje trosili, maše plačevali, a Papež si je začel s tem denarjem, malo po malem, svojo nekoliko opešano blagajno polniti. Pravijo, da je Lurd neusahljiv vrelec dohodkov, kateri nosi papežovi upravi sijajn denar.

Popi so nedosežni v "Švindlu" in v izpraznjevanju ljudskih žepov!

Bolečine v hrbtu in nogah

izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabi v mnogih deželah proti reumatizmu, sciatici, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prsih, proti glavo- in zobobolu.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St.

New York.

Atlas in Pilzen pivo, likerji, smodke, prost prigrizek.

Zastopnik najboljših parobrodskih črt Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno.

Mohor Mladič

572 Blue Island Avenue blizu Loomis St.

Telephone Canal 3214.

CHICAGO,

ILLINOIS

John O. Hraby

TRGOVEC

s pohištvo, železnino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijo

589-591 Centre Avenue

Chicago, Ill.

TELEFON OALUMET 1678

Najfinejše fotografije izdeluje vendar-le samo

P. Schneider

FOTOGRAF

2222 State St., Chicago.

Cene zmerne—postrežba hitra.

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebni —

Kočije za dobiti za vse priložnosti. 471 W. 19th Street Chicago, Ill.

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROSEL

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.

KENOSHA, WISC.

CUNARD HUNGARIAN AMERICAN LINE

Iz New Yorka v Sredozemsko morje in Adriatička pristanišča. V REKO potom GIBALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia (Težki 10,000 do 13,000 stotov)

Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

F. G. WHITING, ravnatelj. 67 Dearborn St., Chicago

Znanje angleščine je moč!

Vsakdo, kdor hoče zvedeti, kako se angleški jezik hitro in lahko nauči in to brez vsakih knjig, strojev in brez učitelja, ampak po neki čisto lahko uniljivi in najnovejši metodi, naj pošlje 10c na

THE STEINER ACADEMY OF LANGUAGES

Slov. Dpt. G. 431 W. 26th St., Chicago, Ill.

in slehernemu se bo na to važno uprašanje odposlal nemudoma odgovor, s katerim bo tako zadovoljen, da bo rad o tem povedal tudi svojemu prijatelju. Pri poznejši naročitvi blagovoli naj se teh 10c odtegniti.

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nena-vaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprto vsako soboto večer do 8 ure

Moderna gostilna.

HOERBER PIVO IN DOBRA KUHA.

Slovenci, to je slovensko podjetje in za dobro postrežbo Vam jamči

MARTIN NEMANICH
813--22 St., blizu slov. cerkve, CHICAGO.

MATIJA KIRAR

GOSTILNICA

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

Slovenski Stavbenik

HIŠ IN POSLOPJA

se priporoča vsem Slovanom po ceni brez vsake konkurence. Za izvrstno delo se jamči

ANDREJ ULLE,
452 Spruce St., COLLINWOOD, OHIO

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač. 82--84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Veda in Vera.

Končna in najglobljejša naloga zgodovine sveta in človeštva ostane boj med vero in nevero.

Motno in nejasno si je to predstavljal človek iz početka, predstava pa se je utrdila in se prilagodila pred vsem: naturi človeka, potrebam ljudstva, zunajnosti prirode. Podedovala se je od roda, do roda in se spopolnila. Tako je nastala vera. Domišljija in čut sta torej v oni otroški dobi človeka dajala človeku prve odgovore na vprašanja. "Jaz sem prej čutil, nego mislil," pravi Rousseau. Kakor v otroški dobi človeka prevladuje čustvo, tako je prevladovalo tudi v otroški dobi človeštva. Vera je torej nekaka filozofija čustva.

In ker je ravno čustvo nekaj takoj prirodnega, osebnega, individualnega, nekaj prirajenega, zato je bil tudi njegov produkt: nazor o svetu, o bogu, o človeku tako zelo različen, pri vsakem narodu drugačen. Nastale so različne vere, vsaka s svojimi bajkami in pravljičami. Nobena vera torej ni nastala naenkrat, ampak se je razvijala počasi, dokler ni konečno dobila določne oblike.

Nobena vera ni bila razodela ali človeku "zapisana v srce", sicer bi morale biti vse enake (ako je bog ustvaril vse narode, bi se bil tudi vsem razodel), ampak vse so nastale, vsaka pod svojimi uplivi. V bajkah in mitih pa je človek počasi spravljal davne čase, nastoj sveta, boga in človeka v medsebojno zvezo in si je ustvaril svet, kakor mu je narekovala njegova domišljija.

Te bajke in miti so postali narodova podedovana lastnina, racionalistični Grki je videl v njih le bajke in nič več — porabil jih je kot primerno snov za svojo poezijo in umetnost, kar so tudi v resnici bile, patriarhalni Žid, pa je videl v njih svojo zgodovino, čisto resnico od konca do kraja.

W. Draper, dokazuje, da so bili monoteistični narodi mnogo bolj versko fanatični in nasilnejši nego politeistični in s tem je bil določen boj in zmaga bodočih vekov, kajti, kakor so bili boji med narodi neizogibni, tako so nastali boji med verami, ki so bile žive sile narodov, kajti po njih si je ljudstvo uravnavalo svoje življenje in običaje.

Vera torej ni nastala takoj, ampak se je razvila: bila je takorekoč prva veda in prva umetnost človeka. In razvijala bi se bila brez vseh zadržkov dalje, da ni postala last duhovščine, posebnege stanu, posebne kaste. Človek je postal socialno družabno bitje. Oltarje in daritve, ki jih je najprej opravljal doma, je počasi prepustil svojemu rodu, da so se opravljale skupno za vse prednike, potem pa so nastala svetišča in skupni žrtveniki za občine, kraje, dežele narode. S tem razvojem pa se je razvijalo duhovništvo, ki je kmalu nastopilo kot poseben stan in ni nikdar pozabilo porabiti vseh sredstev, da si zagotovi trdna tla in kar najboljše stanje.

Tako je narod čez nekaj časa drago plačeval molitev boga, ki ga je dobrovoljno izročil v oskrbo duhovniku. Ne strinjamo se z mnjenjem, da je bilo duhovništvo pred vero in da je ono ustvarilo in si izmislilo bogove; bila je vera pred duhovništvom toda ona naivna otroška vera pred duhovništvom je bila nekaj drugega, nego vera, ki jo je prodajalo duhovništvo: z duhovništvom je bil končan razvoj vere, in kar je prišlo poleg k temu, so bile le bajke, ki so imele namen, pomnožiti dohodke boga.

Ni dvoma, da se je že v prvem človeku pri reševanju svetovne uganke oglašal dvom, da si je odgovore, ki si jih je dal na razna vprašanja, tudi sam ovrgel: češ, lahko je tudi drugače.

Že takrat se je oglašil v človeku oni duh, živa, zdrava rdeča kri, ki govori v Göthejevem Faustu pod masko Mefistofela znane besede: "Ich bin der Geist, der

stärkt vermeint" (Jaz duh sem vse zanikujoči). Tako je šel človek po poti življenja z negotovostjo, z nejasnim, neutemeljenim odgovorom: vsaki rešitvi njegove uganke se je oglašil tudi ugovor. In tako je že njemu stopilo pred oči prvo in največje vprašanje: kaj je resnica, kje je resnica? In za tem človekom je šel narod z isto negotovostjo, z dvomom z ugibanjem, premišljanjem. In po tej poti ugibanja in premišljanja je šel narod za narodom, po tej poti je šlo človeštvo. In po tej poti gre danes človek z vprašanjem o sebi in okoli sebe, po tej poti gre do danes ljudje, narodi, ljudstva: kaj je resnica, kje je resnica: od kod, kje, kam? Ugibljejo in umirajo in umrjo, predno uganajo.

Dvom se je oglašil torej v človeku samem, dvomil je, če je res, kar si je bil izmislil. Toda podedovana in v zgodnji mladosti priučena vera je dobila trdnjši tal in tako je vsak narod s početka zelo veren, dokler se nekoč tudi v narodu samem ne prebudi dvom. To se je posebno zgodilo takrat, kadar je boga prodajajoča in izprijena duhovščina ponižala vero na tako stopinjo, da tudi priprost človek ni mogel verjeti, da je v tem nekaj božjega, in takrat kadar so se ljudstva med seboj približala in spoznala, da imajo razni narodi razne bogove.

Vsak narod je torej ustvaril si svojega boga in svojo vero. Dal je temu bogu oltar, molitev, žrtve.

Tu je tudi razvil, svoje prve estetične zmožnosti, tu se je razvila umetnost. Človek je postal stvarnik boga, pa stvaritelj lepe umetnosti. Kakor je prvega ustvaril po svoji podobi, tako je druge ustvaril — po prirodi.

Antropomorfní bog (človeku podobni bog) je bil torej prvi in drugačni bogovi so postali pozneje kot izročil domišljije. Tako je človek počasi padel na čiščenje raznih spak, živali etc. Na to je uplivala kakovost dežele, kraja, razmer. Ena sila pa je bila tu vedno, ki je varovala fantastično domišljijo, da ni šla predaleč, bil je to dvom.

Tekom časa so torej nastale pravljičice, kakor jih danes čitamo v bibliji ali svetem pismu in kakor so jih Grki imeli v raznih teogonijah in kozmogonijah. Poleg narodnih mitov in bajk so nastale tudi umetne posebne, n. pr. na Grškem, kjer je Heziod (v 6. stol. pr. K.) napisal svojo teogonijo. Vidi se iz tega, kako ozko je bila cela umetnost spojena z vero. In danes vidimo, kako ravno umetnost ceremonije, kultus in razne formalnosti tvorijo glavno silo v cerkvah.

Z razvojem človeka, naroda, kulture in napredka pa je raste tudi dvom o starih mitih in bajkah, človek je začel kritično gledati na delo svojih prednikov. Uvidel je, da je uganika sveta, boga in človeka rešena enostransko, po domišljiji, da se da rešiti tudi na drug način. Razum je vstal nad čustvo, ovrgel je stare trditve in je postavil nove, svoje, kar je bolj odgovarjalo resnici. Tako je nastala veda, filozofija. In od onega časa obstaja neprestan boj, boj čustva in razuma, boj med vero in vero, med starimi izmišljenimi bajkami in med neizprosnimi znanstvenimi dokazi. Lahko primerjamo med seboj človeka, na, rod, človeštvo: kakor človek počasi vzraste iz svojih otročjih let in ne veruje več lepim pravljičam, ki jih je imel nekdanja za čisto resnico, ampak s kritičnim očesom premotri vsak pojav, vse kar sliši in vidi in se ne da voditi čustvu, ampak pred vsem razumu, ravno tako narod preide vse paze človeške dobe, se razvija in z napredkom mora pustiti bajke svojih mitičnih časov ter vsprejeti za resnico le to, kar mu podajata sočasna znanost in veda. Kakor človek ima narod svojo otroško in možko dobo in svojo starost, slabotnost in propad. In isto pot je šlo in pojde človeštvo: v zgodovini človeštva vidimo krasno ta boj med dvema svetovi vidimo, povsod, ka-

ko raste veda, kako se ji umika stari svet, kako zmaguje novo življenje z novimi nazori.

Boj za blagostanje in obstanek je vedel narod k delu in iznajdljivosti. Tu mu ni pomagala nobena vera, noben bog, nobena bajka.

Treba je bilo razuma, ki mu je kazal pot, treba je bilo vede, ki mu je preiskala stanje in razmere ter ga učila pravega srčnega življenja. S tem je rastla kultura, napredek; znanost se je razširila, se je spopolnjevala, utrjevala. Veda je iskala trdnih, nepremakljivih tal, utemeljenih v večnih nespremenljivih zakonih, ki se po njih razvija svet, življenje, človek. Kot taka pa je tudi nastopila proti veri in izmišljenim bogovom, ki so molče gledali z visokega prestola na trpečega človeka. Človek je začel upati v svoje sile, ko je videl, da ni od drugod pomoči, zaupal je sebi in v tem je tudi rastla njegova sila, množila se s svojim lastnim delom!

Ameriške železnice.

Ako primerjamo razvoj železnice po celem svetu, tako vidimo, da je ogromen v gospodarskem pomenu ameriški proti vsem drugim celega sveta. V Evropi je Nemčija na prvi stopnji, a malenkostno proti Ameriki. Trgovinski urad združenih držav Severne Amerike je izdal 21. poročilo v razvoju železnice od 30. junija 1906 torej za minulo fiskalno leto. Iz tega poročila posnamemo sledeče: 30. junija 1906 je bilo:

Dolžina železnice 358,981 kilom. Strojov 51,672 komd. Vozov 1,958,912 komd. Vozilo se je 799,507,838 oseb. Tovorni promet 1,631,374,219 ton. Kosmatih dohodkov 9,768,213,000 kron. Prometni izdatki 6,454,883,000 kron.

Ktem je prirastlo v zadnjem letu:

Železnice 10,019 kilom. Strojov 3,315 komd. Vozov 115,041 komd. Vozilo se je 60,673,171 oseb. Tovorni promet 203,642,314 ton. Kosmatih dohodkov 1,021,788,600 kron. Prometni izdatki 614,355,000 kron.

Kosmatih dohodkov je bilo v prometnem letu 1906—07 za 15 odstotkov več! — Železnice so imele vposlenih 1,521,355 uslužbencev, tedaj 427 na 100 kilometrov železnične dolžine. V železnicah naloženi kapital je znašal okroglo 61,194 milijonov kron, skoraj štirikrat toliko kot v vseh železnicah nemških držav! V združenih državah stane eden kilometer železnice povprečno 178,332 kron, a v Nemčiji stane 271,000 kron. Ta razlika se v tem tolmači, da v Nemčiji vozovi in stroji več stanejo kot v Ameriki.

Približno 33.46 odstotkov v ameriških železnicah naloženega kapitala se ni obrestovalo; med tem ko so se srednje dividende dobičkanosnih železnice z 6.03% plačevale.

ALI NI TO HITRO?

Denarne pošiljke za Slovence in Hrvate, ki so bile izročene Frank Sakser Co. so dospele iz New Yorka na Dunaj v devetih dneh. Parnik "Mauretania" je vzela pošiljatev dne 24. junija in 3. julija so bile plačilne nakaznice iz Dunaja nakazane slovenskim poštam; znesek za Dunaj in Budimpešto je bil 130,000 kron. Torej v desetih dneh so dobile stranke svoje novce. Kedo stori to hitreje in kulantneje, nego Frank Sakser Co. v New Yorku in Clevelandu, O. Zato naj se vsi Slovenci in Hrvatje vedno le obrnejo na to tvrdko in nikdar se ne bodete praskali za novce. Skušnje, bridke skušnje je dovolj in pazite se, da vas kak usiljenec ne spelje na led.

Stara tvrdka in zaupanje je tu, in jamčevina tudi, toda ne na papirju ampak v istini.

POZOR ROJAKI!

Opozorjamo rojake, da nam bode kniga "Opatov Prapovščak" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

JOE FIALA

JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov
in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Šivanje oblek je naša
posebnost.

CHICAGO, ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

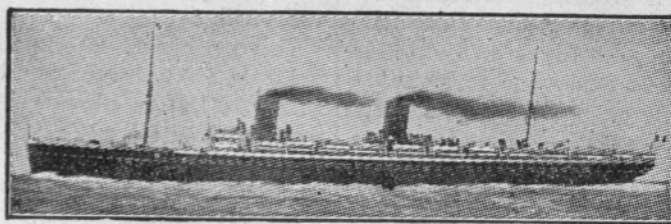
Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 110—17. cesta. St. Louis, Missouri.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovane v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

PROSTA POSTREŽBA DO OZDRAVLJENJA!

ŽENSKÉ

Obiščite me ako
trpite na

Dozorelosti,
prsi bolezni,
padanji maternice
belim toku,
mesečnici,
obistnih
jetrnih bolezni.

PLAČA SE
PO OZDRA-
VLENJU.

ODLOŽI TA-
KOJ SVOJE
TRPLENJE.

Dr. Otto E. Meyer je edini zdravnik in kirurg v Chicagu, ki daje prosto postrežbo do ozdravljenja. Na stotine ljudi, ki so bili bolni in lahko povejo, kako jih je lečil in plače nezahvalni do ozdravljenja. Brez zozira na kakršni bolezni trpiš zato se takoj na zdravnika Meyer, in ako te ozdraviti ne bode mogel ti bode to tudi povedal.

OTTO E. MEYER, M. D.

Rooms 53-54 (5 nadstropje) Dexter Bldg.
84 ADAMS ST., CHICAGO, ILLINOIS.
Uradne ure: Od 10. dopol. do 6. popol. ob sredah in sobotah pa do 8. zvečer, ob nedeljah od 10 do 12

ELEKTRIKA IN NJE PRI- POMOČKI ZASTONJ!

MOŽKI

Obiščite me ako
trpite na

Revmatizmu,
oslabelosti, ner-
voznosti in
mokroti.
Zastrupljenje krvi
Nalezljivih bolezni
Bolezni na mehurju
želodcu in
pljučah.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
Za pol leta.....75c

ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
Za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

Izdajica Judež Iškertot, se je
potem, ko je izdal svojega učeni-
ka in prejel trideset srebrnikov
— obesil. Chikaški poštenjakovič
pa je za svoje izdajstvo zahteval
petindvajset srebrnikov in 60
centinor, a prejel je le petnajst
dolarjev, radi česar se on ne bo še
obesil ampak čakal na bodočo žr-
tev. — Next!

Bos, Slovenske-narodne-katoliš-
ke-ober-kocijalistične-podporne-
jednote, je tudi za svoje troške
ob času šest mesečne tožbe zahte-
val trideset srebrnikov, a dobil
jih je petnajst. — Next!

Na predlog brata Zavijaka, se
izplača poštenjakoviču za izdajal-
stvo 15 in Bosu za privatne troške
15 dolarjev. — Next!

Karkoli je dobro, kar se veruje
privatno, bi moralo tudi dobro bi-
ti in se javno proglasiti.

Nore je pri revoluciji brez
dvomno modrejši od filozofa po-
narejalca modroslovstva opravi-
čevalca za svoje verige. — Kos
suth.

Jeli življenje tako drago, ali je
mir tako sladak kakor da bi se ju
moralo z verigami in sužnostjo
odkupiti? Zabranjeno to vsegamogoč-
ni Bog? Jaz ne vem, kako pot bojo
drugi ubrali, toda, kar se mene
tiče, dajte mi svobodo ali me pa
umorite. — Patrick Henry.

Chikaška policija je vsem le-
karnarjem prepovedala prodajati
karbolično kislino, ali kake druge
vrste strup brezposelnim delav-
cem. Znaprej se torej nobenemu
delavcu ne bo dovolil samomor,
razven onemu ki bo imel delo.

Republikanska kandidata za
predsednika in podpredsednika
vagata skupno 500 funtov, tako
poroča republikanski časnik
"Journal." Torej, kakor vidimo
se predsedniške kandidate ceni po
debelosti — na funte, kot se pro-
daje prečišče in vole na funte v
klavnicah. Ako bi teh 500 funtov
republikanskega predsedniškega
špeha blo izvoljenih potem bi mo-
goče cena mesu padla, težko pa
da bi to na polnilo "full dinner
pail" s glasovi morev za živin-
sko ceno.

Pri neki pojedini je senator Be-
veridge rekel: "Hrup za hrupom
je slišati za obstoj prostiga govo-
ra in tiska; toda naj se nihče ne
vzemirja za svobodo dokler ima-
mo prost govor in tisk." Opozar-
jamo Honorable Mr. Beveridge
naj se ozre v Los Angeles, Calif.
kjer se uprav sedaj dogajajo ta-
ka škandalozna grozodejstva radi
pouličnih govorov, ali pa naj gra-
tje sam in nastopi pot ljudski za-
stopnik odprto, ne pa se iz ustave
in ljudstva, ki ga je izvolilo pri
kapitalističnih pojedinah norea
briti.

Samuel Gompers, kateri je be-
račil pri republikanskih in demo-
kratskih konvencijah že več let
zaporedoma, je vedno ob času vo-
litev upil na organizirano delav-
stvo, da naj voli za moža z unijs-
ko karto. Kaj pa je s Debs-om in
Hanford-om, mogoče je pa tudi
da imata Taft in Bryan unijsko
poverjenje v svojih žepih?

Zamorski jetniki v Georgia, so
se uprli proti svojim "sramotil-
nim bosom". Državne jetnike se
tu oddaja za malo odškodnino ne-
sramnim podjetnikom (kontrol-
torjem), ki imajo politično za-
slombo ali pull, in kadar ta — ži-
vina v človeški in božji podob-
njemu jednaka ne izvrše odmerje-
nega jim dela se jih pa grozno bi-
ča in tepe. Jetniki so izdelani in
izstradani povrh se naj pa še gos-
podovega biča spominjajo. Ni li
to huje nego je bila sužnost?

14. julija so vsi svobodomiselni
sloji v Parizu ozi. na francoskem
praznovali 119. obletnico padle
Bastile. 119 let je že odkar se je
začelo svobodno gibanje na fran-
coskem, od kar so podrli ono groz-
no trdnjavo in osvobodili velike
število jetnikov, kateri so bili ob-
sojeni v to trdnjavo — Bastile
imenovano, radi razžaljenja veli-
čanstva, iz katere se ni nikdar več
nihče vrnil.

Nastopil je Napoleon, zadušil
revolucijo doma in pretresel vso
Evropo s svojo zmagojučo vojno
sam sebe pa je povzdignil na vr-
hunec časti in slave po kateri je
tako neznanško hrepel, da je
nazadnje od same ošabnosti pa-
del v propad od koder se tudi ni
več vrnil.

Pripoznati pa moramo, da je
prižgalo bakljo svobode francosko
ljudstvo, katere plamen se je po-
tem začel širiti po ostalih delih
Evrope.

Kardinal James Gibbons, iz Balti-
more, se je 19. t. m. na ladiji
Koenigen Albert, odpeljal čez vo-
do k "sv." očetu v Rim, kjer bo
prisostvoval zlati pedesetletnici
mašništva od kar je sedajni papež
bil v mašnika posvečen.

Pred odhodom je v pogovoru z
poročevalci rekel, da vlada v A-
meriki ob času volitev največja
korupcija, kjer se glasovi kupuje-
jo po \$1.50 in še drugači se golju-
fa. Tako pridejo možje v razne
uraide ki so absolutno za nje nez-
možni. Najostreje je Kardinal
obsojal politične bese, kateri vodi-
jo nezavedno ljudstvo bodisi z le-
pa ali grda, da voli tega ali one-
ga kandidata, temu bi se moralo
že enkrat konec storiti.

G. E. Angels Camp, California.
— V ustavi Zjed. držav ameriških
ni nikjer, kar bi zabranjevalo ka-
toličanu biti predsednik ali kak-
koli drugi uradnik. Verska svo-
boda je posebno zajamčena vsem
državljanom s prvim dodatkom,
ali popravkom ustave. Da zamo-
re eden postati predsednik naše
republike mora biti 35 let star,
tukaj rojen in 14 let popred stal-
no živeti v Zjed. državah.

SLOVENCEM V POGLED.

Cenjeni director Collins N. Y. Me-
dical Instituta: —

Jaz Vam naznanjam, da sem se-
daj zdrav pa nisem še vseh medi-
cin porabil, jih imam še za par
dni. Zahvalim se za zdravila, ka-
tera ste mi poslali, da sem zopet
ozdravil hvala Bogu. Bog Vam
stotero poplačaj Vašo dobroto.
Kadar bodem zopet kaj potrebo-
val se bodem vedno le na Vas obr-
nil.

Vas pozdravljam ter Vam osta-
jam hvaležen Frank Novak
Lock No.3. Allegheny Co., Pa.

Za vsebino oglasov v "Glas Svo-
bode" ni odgovorno niti uredni-
štvo niti upravnništvo.

UNIČEVANJE YAQUI INDI- JANCEV.

Ivan Zoller iz Mehike piše na-
stopno:

"Obiskal sem onih trinajststo
ujetnikov, kateri so bili začetkom
meseca junija iz Sonore v glavno
mesto Mehike privedeni in bojo v
Quintano Roou prognanstvo od-
peljani. Večinoma ali skoraj vsi
so, samo ženske in otroci. Le ma-
lo je moških in na teh je viditi,
kako lep, močan in visoke rasti
da je človeški rod Yaqui-Indijan-
cov, popolnoma različen od malih
in drobno lkoščenih Indijancov,

kateri se nahajajo v ostali Mehi-
ki in Srednji Ameriki.

Ti mlajši ljudje so se udali v
svojo usodo in se jim vidi neka
dobravolnost, kolikor se more to
raz njih drevenelih obrazov spoz-
nati; otroci so snažni, ter imajo
prijazen in bister pogled. Utis, ka-
terega nekaj starih žensk naredé,
je naravnost spoštovanje zahteva-
joč. Tiho, kviškovzravnano sto-
je tu in raz oči se čita srd in ob-
tožba proti nam belokožcev.

Še pred petnajstimi leti, je to
ljudstvo Yaqui živelo zadovoljno
in mirno v svoji domovini Yaqui-
dolini, države Sonora, v severno-
zahodni Mehiki. Oni se ne mo-
rejo za "divjake" nazivljati,
kajti pečali so se s poljedelstvom,
pridelali so turšico, fižol in poper,
ter se bavili z lovom. Tu so pri-
šli belokožci, vzeli so jim najro-
dovitnejšo zemljo, ter so hribovje
po rudi preiskavali. Yaqui, oro-
pani in zatrti, so vsiljenec napadli
in jih pomorili; od takrat živijo
v vednim boju s kardeli mehikan-
ske vlade. Večkrat so po nekoli-
ko mesecev mirni, samo včasih se
prigodi, da postrelajo posamesne
ali pa manjša kardela loveev, ali
minerose. Nenadoma pa pridejo
kardela po več sto, dobro obrože-
nih, mož in pobijejo celo vrsto na-
seljencev. Ako pridejo regularne
trupe, se nekoliko ž njimi spopa-
dejo, toda ko so v manjšini, pro-
padejo vselej Yaqui, ter se umak-
nejo v gozdove "Sierra" kjer so
na varnem in se jih nemore dose-
či. Kaznilna ekspedicija vlovi in
pritira v Mehiko kakih 100 vjet-
nikov, večinoma za boj nezmožni
ljudje; (moški se raje usmrtijo,
kot bi v sužnost šli) iz Mehike jih
pa v Quintano Roo; Yucatan, od-
pravijo ter tamkaj izroče naselni-
kom kot delavce. Po več dnevov
trajajoča pešhoja, 1300 milj vož-
nje po železnici do glavnega me-
sta; potem sedemdeset milj do
Veracruz, in končno vožnja po
morju, jim umori vsako nado, da
bi še kedaj svojo domovino vidli.
Večina jih umre zaradi vročega
podnebja, ostali se pomešajo z
drugimi Indijanci in tako se ta
lep in čvrsti rod uničuje.

Tako je bilo stanje meseca ma-
ja t. l. Tu je prišel nekega dne
neustrašeni poglavar "Bule" k
povelniku v Sonora: "Ta vojna
nas uničuje. Naše žene plakajo,
naši otroci gladu umirajo. Mi se
hočemo podvreči. Dejte nam zem-
ljišča za obdelati, hiše za stano-
vanje in živali, da jih udomači-
mo. Mi zahtevamo premirje."

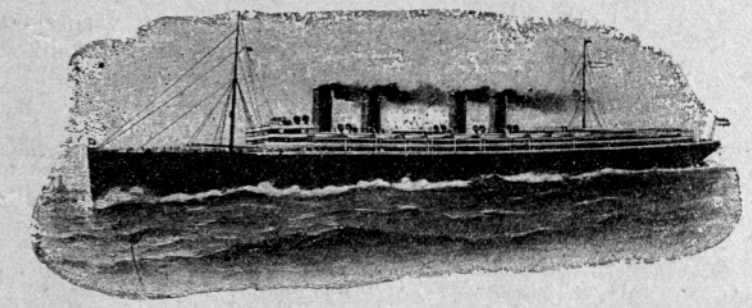
Povelnik je bil osupel zaradi
prevelike udanosti držnega vodi-
telja. Na povelje vlade, je zahte-
val popolno predajo na milost
in nemilost, brezpogojno, in izro-
čitev vsega orožja. Kratko pre-
mirje se je dovolilo, in "Bule"
je šel, da se z drugimi njemu pod-
rejenimi poglavarji posvetuje.
Časniki iz glavnega mesta so pri-
našali veselo vest, da Yaqui pri-
hajajo v celih tropah, da se pod-
vržejo, orožje izročijo in da po-
stanejo mirni Mehikanci.

Danes se glasi vest drugače.
"Bule" je vojno prekano — zvi-
jačnost — rabil, da je dobil ži-
veža in municije, čas premirja je
prešel in "Bule" zahteva od me-
hikanske vlade: Odstranitev vseh
čet iz Yaqui-ozemlja, odstranitev
vseh ptujcev, kateri k njihovem
ljudstvu ne pripadajo, prepoved,
da ne sme nobeden ptujec na Ya-
qui-ozemlje stopiti; Yaqui volijo
svojo vlado in ne plačajo nikake-
ga davka.

Uničevalna vojna bo tedaj, dal-
je trajala, zopet bojo donele voj-
ne trombe po Sonore gozdeh. Je-
den daljni bataljon pešcov je od-
poslan v Sonore, novi "vjetniki"
bodo v Yucatan deportirani in v
par letih bo dično pleme, katero
še danes 28.000 duš šteje, — izgi-
nilo — prestalo."

To je civilizacija, ko se ubogo
ljudstvo mori in zatira — zato,
ko svojo kožo in svoje imetje va-
ruje in brani. Verni katoličan-
ski Mehikanci ljubijo svojega
bližnjega, da mu iz same ljubezni
vrat zavijejo in kaj k temu pore-
čejo naši "nebeški agenti"? O,
nič! Saj Yaqui-Indijanci — so
Indijanci, in teh ni škoda. —

Nizke cene!!

Vse parobrodne družbe
so znižale cene za
prekmorsko vožnjo

Kdor rojakov želi potovati v
staro domovino, naj se v
tej zadevi obrne na:

Frank Sakser Co.,

109 Greenwich St., New York
6104 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio

Na koga se zanesti

v slučaju bolezni in komu se poveriti v zdravljenje,
ako hoče bolnik hitro in sigurno nazaj zadobiti
izgubljeno zdravje? — Vedno le na takega zdrav-
nika, katerega delovanje pozna in katerega mu
priporočajo prijatelji in znanci, katere je že oz-
dravil.

THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

prvi, najstarejši in obče znani zdravniški zavod za Slo-
vence v Ameriki vabi vse one, kateri so bolni ter so mo-
goče že zastoj trošili denar pri drugih zdravnikih, naj
se obrnejo z zaupanjem na irkunešega zdravnika tega
zavoda Dr. R. MIELKE-ja, kateri ima mnogoletno iz-
kušnjo in kateri z najboljšim uspehom zdravi vse moške,
ženske in otroče bolezni pa naj bodo iste akutne, ali
zastarele (kronične), zunanje ali notranje. **Jetiko, sifi-
lis, kakor tudi vse tajne spolne bolezni,** zdravi hitro
in z popolnim uspehom. Zdravljenje spolnik bolezni
ostane tajno.

Čitajte, kaj pišejo v zadnjem času od njega ozdravl-
jeni bolniki.

Ozdravljen rane
na licu od zobobola.

Cenjeni gospod doktor!

Jaz se Vam iskreno zahvalim
za Vašo naklonenost, katero ste
mi skazovali za časa moje bolezni.
Uverjen in prepričan sem, da sem
le po Vaših zdravilih dobil po-
polno zdravje, nad katerim sem bil
skoro obupal. Sedaj pa se čutim
zdravega, ko kedaj pred boleznijo.
Zato Vas priporočam vsem rojakom
po širni Ameriki.

S spoštovanjem ostajem Vam
hvaležni.

Franc Steklasa
3147 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, O.

Frank Polh
310 Midland Ave.
Rockdale, Ill.

Velecenjem gospod doktor!

Vam naznanim, da sem prejel
zdravila in se Vam zahvalujem,
ker ste mi dobro poslali. Sedaj sem
popolnoma zdrav, pa so mi še zdra-
vila ostala, zato se Vam iskreno
zahvaljujem ter priporočam roja-
kom, ako potrebujejo zdravil, naj
se na Vas obrnejo, ker pri Vas se
zares dobra dobijo, katere gotovo
pomagajo.

Vas še enkrat zahvaljujem in
pozdravim ter Vam ostanem hva-
ležni prijatelj

Jakob Likar
Box 941 West Newton, Pa.

Na razpolago imamo še mnogo takih pisem, katerih
pa radi pomanjkanje prostora ne moremo priobčiti

Komur bolezen ni natanko znana, naj piše po obšino
knjigo, "ZDRAVJE", katero dobi ZASTONJ ako pis-
mu priloži nekoliko znamk za poštino. — Vsa pisma pi-
šite v materinem jeziku ternajslavajte na sledeči naslov:

THE
COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

DOPISI IN POROČILA

Claridge, Pa. —

Lepi poletni "praznik" katerega nam ni podelila kaka "regiranga" ali cerkvena "oblast" podelila nam ga je dosti znana "križa", katera gospodari skoraj povsod. Pri nas se sprvega ni dosti oglaševala, vsaj v toliki meri ne, kot sedaj. Ta križa nam torej, deli "praznike" kar po več skupaj; to se pravi po domače, da "štapamo."

Križa nam ne škoduje le pri delu, temveč tudi v drugih ozirih. Po navadi, prirejajo razna društva veselice, posebno v sedanjem času, kateri je primeren za kako razvedrilo ali sploh "unterhaltung." Da letos ni nič kaj tacega opaziti je več uzrokov, kateri delajo zapreke. Prvi je seveda križa, to je "slabi časi"; drugič, pa bi lahko vsaj deloma obračal krivdo na razna "društva", katera ne store nič za to, kar bi bilo v korist društev. Ali tretji in glavni vzrok je to, ker nimamo lastne dvorane ali "halle". Prej so društva prirejala sploh običajne veselice ali ples v tukajšnji "Nemški" dvorani, katera se tudi kliče za "Claridge Hall", in to dvorano so dobili zadni čas v svojo oblast "Tajčarji", to je nekaka mešanica iz Čehov, Ogrov in pa pravih Nemcev, — med temi par slovenskega rodu. Takopica tvori "Claridge" "pleh" Bando", to so muzikanti. Ti so sklenili, da ne sme nobeno društvo prirediti veselice, ako se njih ne uzame za godce. S tem so si naredili nekaj trasti, kajti nobeden drugi nesme igrati v dvorani, kot "samo oni"; zvišali so pristojbino za onih 6 ur, to je od 6. do 12ih, 35 dolarjev, kar je sicer malla svotica za one, ako pomislimo, 12 mož broječo gardo, ne dobi veliko posamezni, toda za društva je pa to vendar precej občutljivo. Ako smo poprej priredili veselico, nismo gledali na kako "bando" katera bi odnesla ves profit društvam in ga nadomestila za izgubo, in to še v sedanjem času, ko živimo v krizi in se ni nadjati obilne udeležbe od strani občinstva, ko še društveniki, katere veže dolžnost udeležiti se veselice, ne pridejo, izgovarjajoč, da ne morejo, ko ni nič v žepu.

V to svrhu so si društva izbirale cenejše godbe; navadno je to opravil kak "harmonikar" za kar je bil seveda določen naš rojak Jože Matko, kateri je celo noč pridno vlekel svojo mahušljivo harmoniko za malo svotico, in v občno zadovoljnost udeležencev. Veže me dolžnost, da ga priporočam tukajšnjim sosednjim naselbinam, v slučaju, da potrebujejo kakakega igrarja, a še nimajo "muzikantnega trasta." On je dobro izurjen v godbi; povsod so znane njegove koračnice, polke in valčki, katere spušča njegova harmonika v svet.

Preje imenovani "trust godcev" je tudi znal uplivati na društvo "Deutsche Bund", katero lastuje omenjeno dvorano. Na mah so svišali pristojbino od plesišča na sedem dolarjev, tako da je sedaj sploh nemogoče napraviti kako veselico; kajti prej imenovane ujede nam požro vse, ako prav bi še kazal kak ostanek od veselice, katere se morajo opustiti. Tu pa tam izrazi kako društvo željo, da bi napravilo "Pik-nik," to je izlet veselico na prostem, v kakem zato pripravljenem gozdu. Toda tudi to je nesmisel. Veselil bi se še marsikateri, plačal bi pa nič, nobene vstopnine bi ne dobili; ljudje bi vdrli od vseh strani in se po svoje zabavali, plesali in žrlili, ako bi pa katerega vprašali za kak denar, možno bi bilo, da bi še prišlo do kakih neprilik. Saj tukaj tudi ni primerne prostora, ter bi tudi lastnik dotičnega prostora, zahteval več odškodnine kot je vreden za v lastnino.

Svoječasno se je pa tudi izražala misel, da bi si društva postavila

lastno lastno dvorano, kar bi se bilo že lahko zgodilo. Saj eno samo društvo lahko zgradi svojo halo. Ali to se je opustilo na našo lastno škodo. Ako bi bili postavili pred dvema leti, halo bi jo imeli letos že plačano in bi bili lastniki svoje slovenske dvorane, katera bi služila za veselice ali ples, se je vseh društev in drugo. Na to, bi bili lahko ponosni mi in naši mlajši, ali pa oni kateri pridejo za nami, bi se spominjali nas, da smo bili enkrat Slovenci, kateri so žrtvovali toliko, da so si postavili lastni dom.

Žal, da se je to opustilo, kar mora biti in se šteti v greh.

Marsikdo je rekel, tega ni potreba, so slabi časi, ljudje nimajo denarja, slab zaslužek in na posled je še pripomnil možato: "Jaz ne dam nič!" in drugi tudi tako. To je bilo pred dvema leti, v dobrih časih, ko se je delalo noč in dan. Dobro se je zaslužilo; pijani so se valjali okrog "kekov", in keki okrog njih igralo se je kar "en gross"; — sploh, denarja je bilo v izobilju. Toda za postaviti svoj lastni dom, ga pa le ni bilo nikjer. Ako bi se šlo za postaviti kako cerkev, to, ja, to! Stotake bi darovali in fehtali, da bi se kar kadilo. Tlaka bi prišla v veljavo in vse to, seveda, za "čast božjo"; še celo plesalo bi se v ta namen v adventnem času.

Nekateri so tudi imenovali, da ako mi pridemo k lastni dvorani bode lastnik preje imenovane Halle znižal pristojbine, zastoj se bode dobilo plesišče in drugo. Tudi "Banda" bode "špilala" brezplačno, kajti "D. Bund" ima svojo dvorano že petnajstkrat splačano. Tega se ni treba — strašiti. Napovedati bojkot obema ujedama, D. Bundu, lastniku Cge. Halle in "Pleh" godcem; stopiti, z roko v roko, v svoj krog in podpirati svojo dvorano. Potem jih bomo mi topli z nevidno palico po plehah za njih prejšnje grehe.

Toraj, Clariški Slovenci! Skupaj in začnimo delati z združenimi močmi, da se prej pride v okom onim ujedam ali oduštvu: postavimo si svoj lastni dom ali halo. Res, da imamo krizo pred seboj, katera nam gleda v oči, a to nas naj ne straši, saj pridejo še boljši časi, katere bomo nadomestili stem. Toraj začnimo z delom. Zmo do zrna pogača, kakemu celo palača, tako pravi pregovor in s tem gačnimo tudi mi. Zbudite se iz spanja in na delo!

Vaz dobro poznam.

Ophir, Colo., 15. julija 1908

Cenjeni mi urednik: Prosim, da bi priobčili v našem cenjenem listu "Glas Svobode" mali dopis iz nove, sicer male toda napredne slovenske naselbine.

Sporočati imam rojakom žalostno vest, katera je zadela našega rojaka Fr. Červa.

Umrli mu je namreč mlada žena, z katero se je poročil še le pred letom. Zapustila mu je osem dni staro hčerko, katera mu bode v tolažbo in spomin na nepozabno žensko.

Pogreb, kateri se je vršil na dan 13. julija, je bil prav sijajen.

To je pač dokaz, da je bila mlada mati jako priljubljena v celej okolici, kajti udeležili se nismo spreveda le z rudokopa, kjer je delal njen soprog, temveč tudi vsi iz sosednjih rudnikov.

Bodi toraj s tem izrečena srčna zahvala vsem rojakom, kateri so se udeležili zadnjega spreveda ranjke.

Naj jej bode lahka tuja zemlja!

Kar se tiče dela, moram poročati rojakom, da je tudi tukaj, kakor povsod bolj slabo; kajti nahaja se tu v bližini mesto, katero je znano že po vsej svobodni deželi, kot mesto garjeveev. In to je Telluride.

Rojaki ogibajte se takih okuženih krajev.

Tudi na Ophir so se že usiljevali garjevei, toda sreča jim ni bila mila, ker tu je zmagaatelj, Western Federation. Rojaki pristopajte k unijam, kajti edino sredstvo je to, na katero delavci še lahko računamo.

Pozdrav vsem rojakom
J. Snidar.

Dodson, M. D. 16. julija 1908

Cenjeni g. urednik: Poročati Vam imam žalostno novico iz naše male naselbine. 4. juli se je končal za nas prav žalostno. Kakor je to že slaba navada med našim narodom, da se nemore praznovati niti jeden praznik brez preobile pijače kateri gotovo sledi pretep, in tako je bilo tudi tukaj. Rojak John Adam, doma nekje pri St. Petru, na Notranjskem in Nik Bračika iz Hrvaškega, sta prišla na omenjeni dan zvečer približno 9. ure v stanovanje Frank Levsteka, pri katerem je bil tudi Anton Levstek, njegov brat. Ko sta ugledata Antona, sta začela žnjim prepir, ter sta ga začela prepetati. Ko jih je gospodar Frank Levstek iz stanovanja na prosto spravil, sta zunaj udarila po njem kjer je Anton tudi obležal in vsled zadovljenih udarcev čez 2 dni umrl. — Pokojnik je bil doma iz Malih lašič, na Dolenjskem in 28 let star.

Zločinca sta oženjena in imata tukaj svojo rodbino; zaprta sta v Oakland-u M. D. ter bodeta 1. decembra sojena. Govori se, da je bil tudi pri tepežu Lovro Slavec, a je pobegnul in ga sedaj iščejo.

Z delom gre tu počasi; komaj zaslužimo za hrano in stanovanje. Pozdrav sodrugom širom Zjed. drž.

Frank Levstek

ODGOVOR.

Vsem cenjenim znancem in prijateljem, kateri me pismenim potem vprašujejo, sem li zopet v S. N. P. J. sprejet ali ne, naj v odgovor služi nastopno pojasnilo.

Da in zakaj, da je mene svoječasno društvo "Slavija" izključilo, o tem nisem še danes obveščen. Vse to "pravilno" postopanje sem šele po tretjih osebah izvedel. Ko se je konvencija v Chicagi vršila sem pritožbo vložil (kar je gg. delegatom znano) v kateri sem zahteval, ne prosil, ker prositi nisem imel ničesar, pač pa zahteval, da se krivica s tem popravi, katera se je meni zgodila, da se me zopet v S. N. P. J. sprejme. Po daljšem odlašanju in prepiru se je, menda na predlog Zavrtnika, moja vloga društva "Slavija" odstopila, češ, jednota ga ni izključila in kot bivši član imenovanega društva naj ono zadevo reši, misleč si, tukaj je nevarnost o tem razpravljati, tam kjer imam sedaj večino se pa ne bojim. O tem me je tajnik Krže, obvestil. —

No, društvo "Slavija" je "strogo po pravilih že drugi postopalo". Pri dotični seji je glasovalo, kakor sem po stransko zvedel za zopetni sprejem 16 in za odklonitev 23 članov; toraj je bilo skupno 39 članov pri glasovanju navzočih. —

Pravila se glase, da je dvetretjinska večina obvezna. Društvo "Slavija" pa šteje ozir. je takrat štelo okolu 175 članov, a glasovalo jih pa potemtakem je 39 udov! Kje je torej dvetretjinska premoč?

K seji se me ni poklicalo, ne v prvič, ko se je mene izključilo in ne sedaj ko se je šlo za zopetni sprejem; niti se je člane društva obvestilo o nameravanem izključanju, niti o sprejemu pač pa se je nasprotnike obvestilo osebno, da se seje udeležijo kar so tudi storili in obakrat imeli premoč, seveda ne zadostno. Nekega odrešenika za socializem pa je Zavrtnik več dni popred učil, kako naj nastopi pri seji, ker on Zavrtnik sam ne sme očitno nastopiti.

To je pojasnilo v odgovor na vsa vprašanja, katero si naj vsak sam predstavi, kak red in pravilnost da vlada pri ljudeh ki se izdajajo za tako imenovane prave socialiste in ljudske odrešitelje.

S pozdravom. M. V. Konda

POZOR!

OZNANILO!!

VABILO!!!

Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel

na 3913 St. Clair Ave., v CLEVELANDU, O.,

dobro znani SALOON

od starosta slovenskega "Sokola" gosp. Louis Reharja. Podpisani se cenjenim rojakom najtopleje priporočam ter se nadjam, da bode vsak zadovoljen, kdor me poseti. S spoštovanjem

Gabrijel Trampuš, gostilničar

Najnovejša slovanska tvrdka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Rodovitna zemljišča v državi Mica, an Ogema County po \$7.50 v Missouri \$8.50 naprej in v Texas \$15 naprej akcr.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanje denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,

534z W. 18th St., Chicago, Ill.

SLOVENCII--KMETOVALCI

KI HOČETE KUPITI KMETIJE V MISSOURI, OBRNITE SE VEDNO LE NA PODPISANEGA.

Ne kupujte po agentih od kompanij, ko nimajo zemlje, drugi pa Vam računajo dvakrat več kot zemlja stane. Kupite vedno in naravnost od gospodarjev, katere tu v Missouri zastopam jaz v toliko, da kupcem naše narodnosti razkažem zemljišča. Ne polnite žepov tuju z Vašim trdo prisluženim denarjem. Jaz vsakemu Slovincu natančno opišem vse razmere, cene zemlji i t. d. Vse recorde in prepise pa pregleda naš odvetnik g. O. B. Young, in zvezni sodnik Združenih držav Ameriških. Cene zemljišču, gozd od \$1—15 dol., kmetije pa od \$5—25 dol. akcr.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

Zastonj!

Na željo rojakov pošlemo zastonj dobri in resnični popis zemljišča v okolici Phillips, v okrajih Price, Taylor in Ashland v severnem delu države Wisconsin. Varujte se prevarantov in agentov zemljišč, kateri pod napačnimi prevezami hočejo ogoljufati. Najprej prečitajte našo popisno knjižico, nizke cene in ugodnih obrokah predno, kje drugje kupite. Naš cilj je obljubiti to rodovito pokrajino. Onim, ki kupijo od nas zemljišča, plačamo vožnjo. Za vsa pojasnila v tej zadevi obrnite se le na našega zastopnika zemljiškega oddelka družbe Wisconsin Central Railway,

F. A. ČMEJLA, 572 Blue Island Ave. Chicago, Ill. Dept. D.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja

TEL. CANAL 7641

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue

CHICAGO.

IZ STARE DOMOVINE

Grozen požar na Bledu. V ponedeljek 29. m. m. je ob dveh popoldne nastal v vasi Grad ogenj, ki je v dobri pol uri uničil 35 hišnih številk. Desetim posestnikom so pogorele le hiše, vsem ostalim pa tudi vsa gospodarska poslopja. Zgorelo je tudi mnogo prašičev, par krav in več drugih živali. Rešili se ni dalo skoro nič, ker so vsa poslopja tesno skupaj in pokrita večinoma vse z deskami. Goreti je začelo v šupi ondotnega pismonoše, pri katerem sta bila dva fanta, ki sta iz Radovljice k stricu prišla na obisk. Fanta sta skrivaj kadila cigarete ter pri tem zažgala. Ogenj se je z velikansko maglico širil od strehe do strehe do Počotnikove hiše kjer je pogorela streha ondotne kapelice. Tudi občinska ubožnica je bila hipoma v plamenih. Ogenj se je razširil tudi v bližnji gozd in ga hudo poškodoval. Hišo Sekovaniča, kjer je bilo precej smodnika, so z veliko težavo rešili. Strašen požar, ki je vzbudil ob dveh popoldne, se je videl daleč neokrog, kajti posamezni plameni so švigali po 20 metrov visoko. Ljudje, ki so se peljali z vlakom, so že v Javorniku videli ogenj. Kaj, ko je ogenj izbruhnil, se je brzojavilo na vse strani po pomoč. Dokler ni bilo brizgalen, so poleg domačinov pomagali gasiti letovičarji, ki so iz jezera nosili vodo. Kmalu je došlo do petnajst požarnih bramb. Iz Ljubljane je odšlo najprej 40 vojakov 27. pešpolka, potem pa je poseben vlak pripeljal vojakov istega polka 300 mož — od vsake stotnije po 25 mož — in brizgalna tukajšnje požarne bramb. Ker na Bledu ni bilo konj, da bi vozili brizgalne, vpregali so se ljudje sami in jih peljali. Zgorelo je poleg poslopja tudi mnogo živine, človek se k sreči ni noben ponesrečil. Pogoreli, že itak reveži, so vsled strahovitega ognja, silno udarjeni in so bili varavarni le za prav nizke zneske. Blizu nji hoteli in vile so ostali popolnoma nepoškodovani. — O požaru se nam dalje še poroča: Potniki, ki so se vozili s popoldanskim vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 4. popoldne, so opazili požar v Javorniku. Ob blejskem gradu se je dvigel ogromen oblak dima, spodaj pa je švigal plamen, visok kakih 15 metrov. Sprva se je mislilo, da gori gozd, na ogromnih ognjenih plamenih pa se je kmalu spoznalo, da gori cela vas. Na postaji v Radovljici so potniki opazili nekatere na kolodvoru se nahajajoče Radovljčane, da gori vas Grad pri Bledu in da naj o tem avizirajo ognjegasece. Kmalu na to se je radovljjska požarna bramba že odpeljala na lice požara. Kakor se nam poroča, se pri rešilnem delu zlasti odlikuje vojaštvo, posebno prostovoljci so si stekli pri tem delu največjih zaslug. Dva konjeniška prostovolca sta z življensko nevarnostjo rešila celo vrsto ljudi gotove smrti.

Navihana žepna tata. Dne 30. m. m. je prišel posestnik Mihael Sapčič iz Pribane v Črnomlju na semenj kupit par volov. Dva strokovnjaka sta izvolila da ima Sapčič v žepu 400 K in ga je eden pregovoril, da ve za boljše in cenejše vole, kakor so na sejmu v neki vasi pri Črnomlju ter ga s to pretvezo spravil seboj. Ko pride iz mesta, začne "mešetar" proti Sapčiču tamnati, da je izgubil listino s 400 K ter ga preiskovati po žepih. Potegnil mu je iz žepa denarnico in denar, 400 K skrivaj vzel iz nje, potem mu jo vtaknil pa nazaj, češ, da denar ni njegov, marveč Sapčičev. V tem trenutku pa zavpije za njima drugi lopov. "Tukaj je pravi najditelj!" V tem ko se je Sapčič obrnil nazaj, je "mešetar" zbežal v bližnji gozd, za njim pa tudi "najditelj". Ko Sapčič pogleda nate v denarnico, je opazil, da je šel potepuhom v past, kajti z njima je izginilo tudi njegovih 400 K.

Št. Janžka železnica. Prvi premog iz Št. Janža je pripeljal vlak v ponedeljek 29. m. m. Stroj je bil ob tej priliki ves okrašen. Otvoritev lokalne železnice Kranj-

Tržič. Lokalna železnica Kranj-Tržič s postajami Naklo, Duplje in Tržič in s postajališčem in nakladiščem Sv. Križ se je 6. t. m. izročila javnemu prometu. Postaja je Naklo, Duplje in Tržič so otvorene za splošni promet, postajališče in nakladišče Sv. Križ pa za osebni, prtljažni in omejeni tovorni promet, in sicer se bodo od tega postajališča odpravljale osebe z vlakom in prtljaga doplačilnim potom.

Pet krav za groš se v resnici ne dobi, pač pa je na sejmu v Črnomlju neki slepar kupil kravo za 3 krajearje, o katerih je kmetica prodajalka mislila, do so cekini po 20 K.

S sladoledom se je zastrupilo v Trstu 6 oseb. Morali so poklicati zdravnika na pomoč.

Moderna sodba božja. Iz Železnikov se nam piše: Letošnja vročina grozovito vpliva na možgane našega preč. gosp. kaplana. Ta je sicer suh na duši in na telesu, da bi se pač moral bati božjega solnca, a navzlic temu se izpostavlja vetru, ki ga utegne vsak čas odnesti. Nedeljo za nedeljo hujška ta "suha južnja" na leci na vse, kar se ne klanja brezpogojno njegovi "akademični" (?) komandi. Ljudstvo se niti po svojem okusu ne boče smelo oblačiti. Rdeče zavratnice in bluze ga peče v oči bolj ko purana in zadnjo nedeljo jo je pogruntal ta oznanjevalec miru in ljubezni (?), da bodo na sodni dan vsi sojeni — po "kravatah" — brr! Kaplance tako najbolj sam skrbi za svobodomiselnost.

Čudež po lurški vodi. V "Domoljubu" se bere dolga klobasa, v kateri pripoveduje Mici Sever iz Spodnje Idrije, kako jo je ozdravila lurška voda, ko ji preje noben zdravnik ni mogel pomagati v hudi bolezni. Severjeva pravi, da je spila le žlico lurške vode, kmalu pa je čutila, kot bi ji kdo močno stiskal rebra in neko pretakanje iz pljuca na levi strani je čutila. Drugo jutro je bila pa zdrava. Ženska me sili nikogar, da bi ji moral verjeti njeno pripovedovanje. Saj bi tudi prebito malo pomagalo tako siljenje!

Kaj duhovniki v prid kmetu znajo. neki duhovnik na Vipavskem je v gostilni poleg sebe sedečim kmetom pripovedoval, da zna točno napraviti. Oglasi se mlad kmet, ki tega nikakor ni mogel verjeti: "Jaz plačam štiri litre vina, ako napravite točo, toda toleči mora samo po mojih zemljiščih, na ozemlje, ki meji z mojimi, ne sme pasti niti ena toča." To je točedelniku vzelo sapo, da se je iz družbe zgubil. Jasno je, kako rada bi duhovščina pripravila jen. Potem so cigani težko ranilidor se ne more s kakim koristnejšim znanstvom pohvaliti nego s takimi frazami, nakopal si bo med kmeti tako sovraštvo, da ne bo varen pri belem dnevu.

Smrt rešiteljca. V Gradcu je umrl te dni 31-letni gozdni adjunkt Leopold Zechl. Pred večimi leti je bil na posestvu Totičke Esterhazy uslužben. L. 1906 je napadlo 32 ciganov gozdno hišo in je umorilo družino gozdarja. Adjunkt Zechl je dva cigana ustrelil: končno pa je bil težko ranjen. Potom so cigani težko ranjenega slekli, mu prerežali kite na mogah, predrli ušesa, izrezali jezik in spolne organe ter vtisnili prsa. Takoj potem so prišli orožniki in se je grozoviti boj vnel. 2 orožnikov je bilo ubitih. Zechl je vkljub groznim ranam ostal živ. Ko je bil 3 leta v bolnici, oddali so ga v norišnico. Ozdravil je in hodil potem s tablico na prsih okoli ter prosil. Kajti bogati knez Esterhazy je plačal zvestemu svojemu uslužbenemu le 200 kron na leto. Zdaj je rešila smrt reveža vsega trpljenja.

K spovedi v Gorico k patrom na Kostanjevici je bil prišel te dni neki mož iz Gor. Na vprašanje, kake časnike bere, je rekel, da bere "Primorca". Tu pa ga je začel pater obdelovati, da mora pustiti "Primorca", ki smeši pappeža itd., ker sicer mu ne da odve.

Popolna razprodaja pred inventarjem

Je v Vašo korist ako Vam je znano, da razprodavam. Mi nimamo nobenega blaga druge vrste, kar mi ponujamo je vse zanesljivo fino in sveže. Zapomnite si to kadar kaj potrebujete!

Za brisače, čisto platneno, stalno barvano, rudeče bordirano. Navadna cena 15c yd. sedaj samo **83c**

Mizna pogrinjala, 8—4 čisto laneno beleno platno. Vredne po \$1.50, sedaj sa **95c**

Za obleke, dvojno tkano blago, primerno za otročje obleke. Vrednost 19c. se da **93c**

Možke srajce, zaloga možkih srajcev navadne in barvane, nekatere nekoliko pomazane. Vrednost 98c sedaj **36c**

Otročji šulni, velika zaloga šulnov za otroke in gospodične, platnene in Oxford z trpežnim usnjatim podplat. Velikost 5 do 8. par **59c**

Zaloga čevljev v 2. nadstropju. Ženske jope, zaloga ženskih brez rokavnih jop, fino izdelane in obšite. Se prodajajo po 12½ sedaj po **6c**

Toletna šatula, s šest toletnih komadov, fino okrašenih, modre, rdečkaste ali zelene barve, vrče za vodo, omivalna skleda, nočno ogrinjalo, posoda za milo in posoda za zobno ščet. Vse **\$1.49**

Kuhinski predalčki za dišave se prodaja po 69c, 79c, in 98c, sedaj **25c**

Čizme za otroke, velika zaloga čizem za otroke in gospodične za zavezati ali zapenjati, ružavi ali črni vici kid s enim ali dvojnim podplat, vse trpežno usnje, boljše vrste \$1.50; Velikost 8½ do 11. par **98c**

velikost 11½ do 2 par **\$1.19**

Zaloga čevljev v 2. nadstropju. Možke obleke, zaloga oblek za moške in mladenče, trpežnega kroja in dobre podlage, posamezna prodaja po \$12.50 sedaj na razprodajo po **\$6.95**

Velika vrednost novih oblek, katero razprodamo pred inventarjem za vsako ceno. Vse te sezone obleke raznih krojev za zapenjati od zadej ali spredaj, lepo obšite s ščipkami, raznih krojev in barv, Vaša izbira po **79c, 95c, \$1.39, in \$1.69**

Fini otročji vozički, razkošno opremljeni, navadna cena \$15.00 sedaj samo **\$9.50**

Kuhinske mize, 20 palcev visoke, obširne 26 x39 palcev, dobro izdelane, navadna cena \$1.98 sedaj **\$1.35**

Velike rogoznice (Hammocks) z glavnikom, raznih barv, močno delane boljše po \$1.50, sedaj **98c**

Dr. Kolacek & Co.
559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

ze. Pameten mož vé, da "Primorec" ni tak list, kakoršnega ga slika pater, zato se mu ni udal, marveč je rekel: pustimo to zmerom, pa šel. Prav je storil. To, kar uganjajo sedaj po spovednicah, to ni več spoved, ampak politična gonja, ki ne tiče v cerkev. K taki spovedi mi treba hoditi. Bog vse vidi in vse ve, zato odpusti grehe skesanu tudi brez rogovilastega politikujočega kutarja.

Čudezna ura za \$4.98
Finega dela, dobro ideoča, možna in zgrajena kot zlata. Remunator tečaj na rabin kamnih. Jamčen regulator in gravirani pokrovi. **Garantirana za 20 let.** Z uro pošljemo krasno verižico (C. O. D.) za \$4.98. Oglejte si jo in ako ti je po godu plačaj in tvoja je nasprotno jo pa vrni na naše stroške. Z naročilom 6 ur dobiš eno uro in verižico poprli. Pri naročilu piši želiš li žensko ali možko uro.
FIELD & CO., DEP. 38-163 RANDOLPH ST., CHICAGO ILL.

Slovinci!

Gotovo, da se poznamo. Prej sem delal 9 let v Bernardovini vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

MOŽKE OZDRAVIMO ZA \$5.00

Poštena pomoč

Hitri uspeh

Obrnite se na izkušenega specialista
MI GARANTIRAMO ZA UZDRAVLJENJE
SLABOTNI-BOLNI
IN NERVOZNI MOŠKI

SE OZDRAVIJO HITRO, USPEŠNO IN ZANESLJIVO.

Varicocele **Tesnina**
Zastrupljenje kri **Nalezljive bolezni**
Tajne bolezni, **Zgubava semena in mokrote**

Za preiskavo in nasvet nračunamo. Ogledate si lahko sam svojo bolezen v voščenih sohah v naši veliki anatomske dvorani, ki je odprta brez vstopnine vsem možim. Kar mi zdravimo, ozdravimo. Mi ozdravimo več možkih kot katerikoli specialist v Chicagu. Naše cene so za polovico nižje od drugih specialistov. Ne odlašajte, in ogledate se takoj.

URADNE URE—od 8 do poldan do 8 zvečer, ob nedeljah od 10 do 3 ure.

DR. GRANT & CO., 329 State St., CHICAGO

FOTOGRAFIJE.

katero hočete imeti prišle mesece so velike važnosti sosebno za bodočo nevesto in ženina. — Za te poročne slike je

Wilke

Izkušen fotograf, vodia

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

Navadite se rabiti SEVEROVA DRUZINSKA ZDRAVILA ob vsaki pri-
liki zdravilne potrebe, ker so zanesljiva.

Zdravilno milo.

Za ohranjenje, čiščenje in lepšanje kože, obraza, las in rok, za
čiščenje, maziljenje in za vse druge potrebe v umivalnici rabite

SEVEROVO ZDRAVILNO MILO ZA KOŽO.

To milo je najboljše sredstvo zoper vse gorinavedene nereda; je
precenljive vrednosti pri kopanju otrok; tudi možje naj ga rabijo
pri britju. Cena 25 centov.

"Severovo Zdravilno milo za kožo je izborno. Priporočim osbitu pa takemu, ki ima kaj po-
kvarjeno kožo; na primer da ima kateri lišaj, ali kakšne kraste ali mozolce. Ako se z Našo milo
umiva tri do štiri dni potem čisto izgubi vse neznage iz obraza. Naredi tudi lepo in glado kožo.
Naj se rabi v vseh slučajih kočnih neredov." Louis Rudman, 313. River st., Aurora, Ill.

Prodaje se v vseh lekarnah.

Vprašajte samo za "SEVEROVO."

PRIJETNA SAPA.

DRAGOCENI PREPARAT, KI SE NAJ BI VEDNO IMEL V HIŠI JE:

SEVEROV ANTISEPSOL.

Ta preparat naj se rabi za izpiranje grla in ust. Dela sapa prijetno in zdravo,
zdravi grlo in odstrani vse slabe posledice bolezni v grlu. Tudi je do-
bro za odstranjenja vnetja. Cena 25 centov.

ZDRAVILNI NASVET ZASTONJ

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS
IOWA

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge
važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se og-
lasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove

po
najnovejši modi in nizki cení.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.

blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico ...

nižja. Mi tega ne storimo. Temveč pri-
dite in oglejte si naše blago. V zalogi
imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNI-
KOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJC
SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in
oglejte si naše vzorce za moške obleke.
Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

Kloboučníci a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE
• ZVLÁŠTNÍ POZORNOST
598-600
BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih drža-
vah, onim v Chicagu in drugim po okolici,
naznanjam, da točim v svojem ravno ku-
pljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrst-
ne likerje. Unijske smodke na razpolgo.
V zabavo vam služi popravljeno kegljišče
in "pool" miza. Zagotavljam solidno
postrežbo in se priporočam za obilen
obisk.

John Mladič

617 So. Center Ave.,

blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

Kasparjeva držav- na banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun.
in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3
odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele
sveta in prodaja se tudi vozne
listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva
in zavarovalne police.

Potrebuje premog, drva ali se
mogočete želite seliti tedaj se
zglasite pri

MARTIN-J LYMAN,

617 So. Center ave., Chicago, Ill.
Tel. št. Canal 915

LOČITEV ZAKONA NA KITAJ- SKEM.

V deželi kjer raste premog in
poper je ločitev zakona vsakdanja
stvar, kakor pri nas v stari domo-
vini kupčija s kravami; danes ku-
pi živinski prekupec kravo brez
teleta, a jutri jo z teletom pro-
da itd. Ni ga dne, da se nebi v
raznih časnikih cela vrsta o za-
konskih ločitvah čitalo. Vzroki
so do malega eni in tisti: Pijanče-
vanje, zakonolomstvo, zapušče-
nost in surovo ravnanje. Prošnjam
za ločitev zakona, iz jednega gori
navedenih vzrokov, se večinoma
ugodi. Pri nas na Kranjskem se
kaj takega ne prigodi, zakaj da
ne? mi ni znano; mislim pa, da že-
nice nebi bile stako novotarijo za-
dovolne. No, jaz tudi ne. Toda
poglejmo na Kitajsko. Tam so še
staroveški zakoni v veljavi in le-
ti, nikoli ne dopuščajo ženi od
moža se ločiti, obratno ima mož
edino pravico se od žene ločiti in
sicer iz nekaterih prav ničevih
vzrokov. Vsi kitajski ločitveni
vzroki se le žene tičejo, tako da
ako se kaka zokonska ločitev pri-
peti, je vselej žena kriva, nikoli
pa ne mož. Kitajski pravni zakon
navede "sedem ločitvenih vzro-
kov," kateri so sledeči:

1. Ako ni žena tustu ali tašči
pokorna zamore se mož od nje lo-
čiti
2. Žena se zamore ločiti ako je
nerodovitna. Nerodovitna žena se
ima pridržati ako je krepostna.
njeno vedenje značajno in da ni
ljubosumna; v tem slučaju se ima
kak otrok, iz tiste krvi, za svoje-
ga vzeti; tudi ni pravega vzroka
nerodovitno ženo odsloviti, ako
ima mož otroke s kako postrarsko
ženo.
3. Prešestvanje je vzrok ločit-
ve.
4. Ljubosumnost.
5. Gobovost ali druga slična
bolezen.
6. Žena se zamore ločiti, ako
je prejezična in vsled njene obre-
klivosti zaseje prepir in razdor
med rodbino.
7. Žena, katere se je tatvini
udala, se ima ločiti.

Vrhu vsega, ima vsaka ločena
žena ostati do njene smrti osramo-
tena. Sicer pa so na kitajskem za-
konske ločitve redki dogodjaji.

Tudi na Japonskem je bilo tih
"sedem razločilnih vzrokov" do
pred kaceh dvestet let v veljavi;
toda s vpeljavo državne ustave,
so se stare postave večinoma za-
vrgle in tako tudi onih "sedem
vzrokov."

Po paragrafu 813 obč. zakona,
zamore mož kakor tudi žena za
ločitev zakona prositi; vzroki pa
so sledeči:

1. Ako tožeča stranka name-
rava v drugi zakon stopiti.
2. Ako žena zakonsko zvestobo
prelomi.
3. Ako je mož zaradi zločin-
skega dejanja v kazen obsojen.
4. Ako je nasprotna stranka
zaradi "resnega pregreška" kaz-
novana.
5. Ako je stranka drugo iz
zlobnosti ostavila.
6. Ako je ena stranka od dru-
ge kakega sorodnika telesno po-
škodovala ali razžaljila.
7. Ako je bil kak sorodnik
jedne stranke od druge telesno po-
škodovan ali pa razžaljen.
8. Ako ni ena stranka od dru-
ge skozi 3 ali več let vedela je li
živ ali mrtev.

Potem, možovo zakonolomstvo
ni vzrok ločitve zakona, le ako se
žena v tem pregreši, mora mož
zahtevati ločitev.

Da rodbina na Japonskem igra
veliko vlogo, je v tem ležeče, da
patriarhalčno družinstvo na Ja-
panskem še ni premagano.

Pri panamskem prekopu diši
po štrajku. Nezadovoljnost suž-
njev, pravijo da to prihaja iz
"Rooseveltove državne modrosti."

Rojak, kateremu si včeraj dal
"Glas Svobode", da je čital, je da-
nes pripravljen naročiti se nanj.
Pojdí k njemu in videl boš, da je
reš.

RAZNO.

Čudne vode. Na svetu je več
slanih vod v rekah, ena taka je v
Australiji in ena v Argentinski
republikli v Centralni Ameriki.
Potem je Athabasca reka v Bri-
tish North Ameriki, katere voda
je v dveh pritokih slana; eden teh
izvira kot naraven studene. V
Centralni Ameriki je reka s ime-
nom Vinegar River, (kislá reka)
imenuje se tako po vodi v nji, ka-
tera je kislá kot Vinegar (jesih).
V Indiji se nahaja reka, v kateri
je voda črna popolnoma črnili po-
dobna, odtoč ime Ink River.

Kamela lahko potuje 40 milj na
dan in to 12 do 14 dni zaporedoma
brez vode. Kamele živijo do
40 let in so za delo sposobne s 5.
letom.

Balone so rabili Francozi ob ča-
su vojne leta 1870 in 1871, ko so
Nemci oblegali mesto Paris. 2.500,
000 pisem so tako odposlali, vseh
balonov so spustili 54. Teža te
poštne je bila 10 tonov. Vsi iz-
med spuščeni balonov so prišli
na svojo mesto razven enega, o
katerem se ni nikdar nič zvedelo
in je torej najbrže utonil. Obrat-
no pa so Parizani dobivali pošto
po izučeni golobih. Zakaj se jim
pošta ni poslala obratno s baloni
se ne ve.

136 let stari stražmešter. Ne-
davno smo poročali, da živi na
Ruskem stražmešter Mih. Budni-
kov, ki je star 128 let. Sedaj pa
je prišel iz Tiflisa v Petrograd
stražmešter Andrej Schmid, ki je
star 136 let. Schmid je bil rojen
leta 1772. ter je postal vojak leta
1796, tedaj za vlade carice Kata-
rine. Bil je v rusko-francoski voj-
ski leta 1812—1814, bojeval se je
v rusko-perzijski vojski od leta
1827. do 1829. Nadalje se je bo-
jeval proti poljskim vstašem leta
1832. in 1833. in proti Madžarom
leta 1849. V krimski vojski je
sodeloval 92 let star. Schmid ima
39 visokih odlikovanj ter je car-
ski dvorni grenadir z letno pokoj-
nino 1200 rubljev.

Podgane vzrok ločitve zakona.
Gospa Hodgson v angleškem me-
stecu Boston, Lincoln, je tožila
moža na ločitev zakona. Imela je
pa tudi dovolj vzroka zato. Ka-
kor je jokaje pripovedovala sodiš-
ču, ji mož ni nikdar dajal nobe-
nega denarja za gospodinjstvo,
pač pa silil celo družino, to je njo
(ženo), otroke, psa in mačko, da
bi jedli živali, ki jih je usmrtil.
To bi ne bilo tako hudo, ampak
dotične usmrčene živali so bile sa-
me podgane! Ko je polovil te ži-
valice, potegnil je kožo z njih, u-
boga žena jih je pa morala pražiti
in potem pripraviti s čebuljno
omako. Pri teh besedah je sodnik
prekinil ženo v njenem pripovedo-
vanju, videlo se je, da mu hoče
postati slabo in ko je čez nekaj
časa spregovoril, je dovolil, da se
sme žena ločiti od svojega čudne-
ga moža.

Ljubavna tragedija. Nedavno
se je izvršil v Milanu krvavi do-
godek med soprogam in ljubim-
cem njegove žene. Mladi sodnik
Paternoster se je bil strastno za-
ljubil v mlado in lepo soprogo tr-
govca Sapaglija, rojeno grofico
Bentivaglio. Nekaj časa je gospa
odbijala naskoke zaljubljenca, a
nekoč ko je potovala v Sicilijo jo
je Paternoster pregovoril, da se
je odpeljala z njim v severno Ita-
lijo in od tam v Pariz, kjer sta
nekaj časa preživela skupaj. Mož
je iskal ves obupan po cel: Italiji
svojo ženo. Med tem se je začela
mlada žena kesati svojega pres-
topka ter naprosila skupnega pri-
jatelja, naj posreduje pri njenem
možu, da bi se smela vrniti k nje-
mu. Sapaglija je takoj ženi vsa
odpustil ter jo jedva pričakoval.
Žena se je razstala s svojim lju-
bimcem, ki se je odpeljal naprej
v Milan. Na kolodvoru ga je sre-
čal Sapaglija, ki je pričakoval že-
no. Takoj sta se sprla in zgrabi-
la, a Paternoster je potegnil re-
volver ter ustrelil moža svoje lju-
bimke. Ko se je žena pripeljala
ležal je že mož smrtno ranjen v
bolnišnici. Pred sodiščem je gos-
pa izpovedala, da ni šla s sodni-
kom iz ljubezni, temuč ker se ji
je — smilil.

KAJ JE SOCIJALIZEM?

— Kaj? Ti še zmerom veruješ, da si hočejo socialisti vse pridobiti? Kaj li ne veš, da je to nesramna laž?

— Kako pa, ko sem na lastna ušesa slišal socialističnega govornika: "Vidite li ona bogostva? Danes jih posedujejo izkoriščevalci, a socializem vas združuje, da si jih izvojujete za se, da bojo vaša." Socializem hoče, da se bogatstvo deli. Lepe laži govorite!

— Ne govori budalosti, dragi! Kako bi mi mogli razdeliti, na primer, železnice? Morebiti damo ememu kolo, od vagona, a drugemu vrata? Pa kako bi si mogli drugače razdeliti, kakor da vse razdrapamo in zrušimo? Kaj takega ne misli, ne o ljudstvu ne o socialistih. Tisto je o zemljišču ne mogoče, in socialisti sami najbolje vedo, da bi bila taka delitev osodolna.

— Pa kaj hoče potem reči, da si hoče delavstvo izvojevati bogastva zasebe?

— Socialisti ne rabijo bogastva za sebe! niti nočejo, da bi dali vsa kemu en kos. Oni hočejo ravno nasprotno, kot pa delenje: oni so uverjeni, da pride čas, ko se bojo posestniki po jedinih selih zedinili, da skupno obdelujejo polje, (komunizem) kajti mala, razkosana posestva ne morejo konkurirati z veleposestvi. Socialisti hočejo, da se bogostvo zjedini, da bojo vsi enako delali, in da bojo življali vsi enako sad tega dela.

— Ali, dragi, gospod Brkič mi je rekel, da je on učen človek, in da socialisti zahtevajo delitev.

— Dobro si zadel, ravno on je posestnik, pa širi te laži. Bogataši so pridobili sebi bogastvo in vžitek a nama pustili so revščino in delo; to so oni vvedli.

— Ali oni niso to dobili z dobo. Bogataši so si imetek kupili s štedenjem svojega dela.

— Ali niso oni nikoli delali?

— Imajo v štedenju dela svojih prednikov.

— Ne govori budalosti! Izvzemši jako redke večine, se delavci trpinčijo, a nikoli ne pridejo do bogatstva, vedno trpijo revščino in pomanjkanje. Ni ga dela, kateri bi danes ljudi obogatel, ker ljudstvo vse dela, vedno se muči, toda zopet nič nima. Komaj, da za ves trud toliko dobi, da se preživi, a bogostvo zapade izkoriščevalcem in postopačem, kateri nič ne delajo. Ali je to pravično?

— Ni! Obratno je to velika krivica.

— Dobro, tedaj se strinjaš s socializmom, samo da ti praviš, da je krivica, a socialisti delajo na to, da odstranijo te krivice. Socialisti se borijo proti pridobitvi brez dela, ti hočejo, da delavnemu ljudstvu zagotovijo proizvod njegovega dela.

— Ali socialisti hočejo uničiti zasebno posest. Oni hočejo, da ga odvezamejo tudi tistim, kateri so si ga pošteno in skrvamim potom pridobili.

— Beži, beži! Med kapitalisti tu in tam, bi jih ne našel med tisočimi jednega, kateri si je s svojim trudom kaj pridobil; našel bi jih med maloposestniki — ne oporekam. No socializem ne zahteva, da se privatna posest uniči do temelja. Dakajpa! Socializem če dati krepkost maloposestnikom, ter jih zjediniti u borbi in v užitku.

U današnjem društvu misli po jedinec le sam na sebe; a v prilikah, katere se iščejo, se znajo ljudje zediniti in hočejo iti z zjedinenimi sredstvi za enim in istim ciljem. Izkušnje so pokazale, da je ta vzajemnost neprecenljive vrednosti. Kaj bi bil svet brez skupno zgrajenih cest, šol bolnišnic, dobrodelnih društev, gledališč itd. vsih onih stvarih, katere vsem v dobro služijo?

Vidiš, to je princip socializma, kateri ni drugzega nego konstatiranje potrebe vzajemnih interesov.

Običajno je v nas egoizem, kateri vodi vsako našo stvar: tako se fabrikant ne briga, ako ubije — uniči — drugzega, manjega, a tovarnar se v celim isto tako ne

briga, ako uniči malega obrtnika in tako ustvarja siromaštvo — proletarce. Iz vsega tega je razvidno, da se mase zanimajo za komunizem in da dan na dan v ljudstvu bolj narašča. Osnovanje za drug, državne vodstva in slične stvari se zmerom bolj mrzijo. Kdo bi bil kedaj mislil na naše železnice, pošto, telefon, elektriko? A, vse to je predpogoj socializma. Zajedništvo nadkriljuje interese posamesnika, ker je v skupnosti pretežna korist.

Socializem v smeri ljudskega društva se spaja na korist najsiromašnih slojev, kateri so danes izrabljani od bogatinov. Socializem gre za tem, da pomore skupnemu interesu, odstrani egoizem posamesnika, da postane človek človeku brat, a ne da mu je volk, kakor se to danes dogaja in da odstrani vse one sladkolizneže, kateri dandanes živijo na ptuji račun.

Solidarnost je edina, prava in velika sila, katera hoče dati delu njegovo vrednost, katera hoče na zemlji zbrisati mnogo revščine in zla, koje danes tarejo človeški rod.

Zjediniti se in ljubiti se — to je načelo socializma. Spominjati se, da ni eden več od drugega. Ni nikakega onečastenja v izpolnjanju poštenega dela. To ga dela, da rad uporablja prilike k jedinstvu, organizaciji, disciplini in da se odgaja za veliki dan podjetja.

Somišlenik, privedi nove drugove v naše organizacije, naše združenje; somišlenik povečaj našo moč za naš ekonomski in politični boj; somišlenik čisti vero v naše podjetje, tako da bo jasno viditi kaj je dobrega in poštenega v današnjem društvu, a v naši zvezi.

Nam je znano, da je za to treba veliko truda, znano pa nam je tudi, da se današnje društvo vse močnejše socializira in da moremo to socializiranje z našim delom pospeševati.

Brez našega truda nimamo ničesar pričakovati, toraj: Na delo!

Beda brezposelnih.

"Chicago Arbeiter Zeitung" piše: Komaj so obedve konvencije kapitalističnih strank minule, že kapitalistično časopisje sporazumno v svet trobi, da je ugodni razvoj (prosperiteta) s sedem milijardi človek dospel. Ljudstvu se zopet pesek v oči meče, kakor se je to že dostikrat zgodilo. Tovarnarji so se odločili, namesto, da bi denar v blagajne za volilne namene vložili, rajši več delavcev vposlijo in na ta način v večih industrijskih mestih, umetno "prosperiteto" povzročijo. Na vsak način so gospodje kapitalisti to pot — za volilni denar dobiti — za to obrali, ker v bodoče bojo, doneski za volilno agitacijo razglašeni. Gospodje so toraj praktičen izhod našli, ter z enim udarcem dve muhi ubili. Kako pa bode pozneje, to vedo — veliki kapitalisti. Da je pa še sedaj povsodi brezposelnosti in bede več ko preveč, da jih je na tisoče, ko bi radi delali, toda morajo stradati, to je v obče znano. Tista situacija gospodari po vsej deželi, tista gospodarstvena in finančijelna depresija v vseh industrijskih krajih. O tem nam daje pojasnilo pismo našega sočruga iz Ordway, Col. iz katerega sledeče posnamemo:

"... Tukaj Vam pošlem denar za prihodnje tri mesece, a mi morate oprostiti, da je nekaj dni zakasnjeno. Jaz nimam že dolgo časa ne denarja in ne zasluska. Včeraj sem \$2 zaslužil. Ni dosti, a sem vendar zadovoljen, samo da bom imel zopet moj priljubljen časopis.

Teški časi so to, kakoršnih še v Rusiji nisem videl, tem manje doživel. To je dobro, da se živeš na upanja dobé, sicer bi morali z ženo in otroci gladu umreti. Farmarji ne dobijo vode raz hribov, dobri Bog je hud na nas, noče pustiti deževati. On je šel preč od nas, ni ga sploh v Ordway, Colo."

Tako izgleda v tej čez vse hvalisani, veliki in bogati deželi, v

kateri so žitnice in prodajalne prenapolnjene, ko ji iskoriščevalci milijone v inozemstvo potrošijo in kojek motogei se za jeroba delavskem ljudstvu izigravajo, toda mu niti dela ne preskrbijo. —

Propadla banka.

Banka tvrdke Frank Zotti & Comp. v New Yorku je prišla v konkurz. Glavno tvrdko v New Yorku, kakor tudi filialke v Pittsburghu in v Chicagi so zaprte. Razni listi poročajo, da so Zottija zaprli in pod \$25,000 varščine staveli. Gre se baje za ogromne svote. Hrvatje so naj bolj prizadeti.

Rudeče vino.

V onih krajih na francoskem kjer raste takoimenovano burgundsko vino, katerega vsaka oseba že iz otročjih let pije, a mi pijancev in skoraj nobenih nevarnosti za prebavljenje želodečnih bolezni. Naša Californija nam daje izvrstna vina iste vrednosti in ednake zdravilne vsebine. Ono zlahtno in izvrstno Trinerjevo zdravilno grenko vino je najboljšje želodečno zdravilo. Najboljše grenke korenike so edina zmes skupaj z vinom katero daje idealno zdravilo za želodec in prebavne organe, ter jim hitro pomaga do naravnega delovanja, povspeši slastni tek. Oni ki so zmogni sprejemati in prebavljati veliko množino hrane so zdravi in trdni. Ako ste bledolčni, slabotni in bolehnii brez slasti in trpiti na glavobolu Vas Trinerjevo zdravilno grenko vino ozdravi.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616 — 622 So. Ashland A Chicago, Ill.

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj.

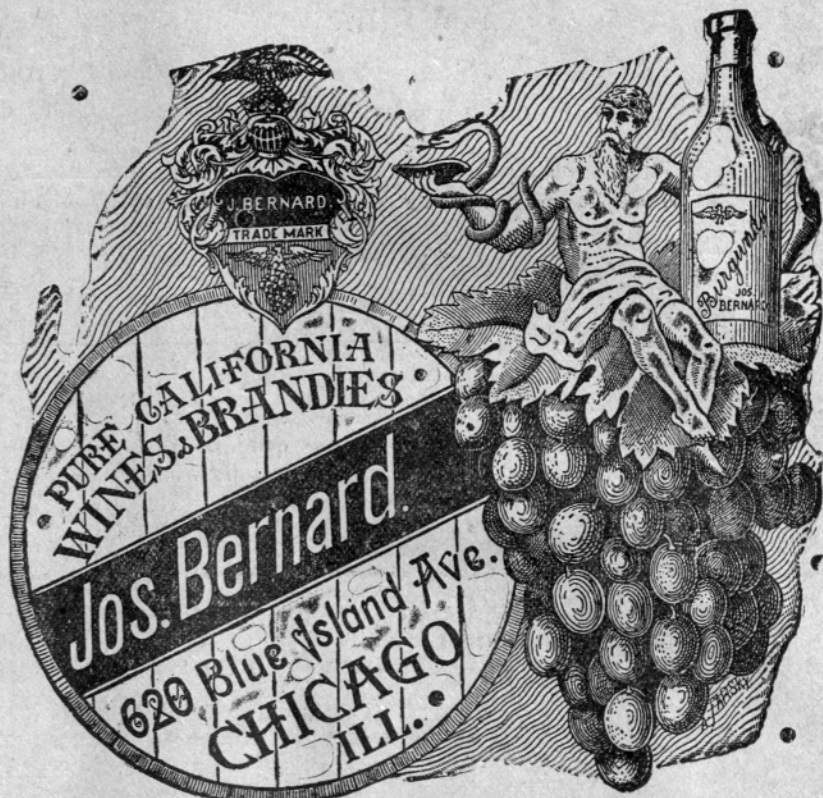
Pijte najboljšje pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

Edina vinarna, ki toči najboljšje kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pilsil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

NAVARNO ZNAMENJE

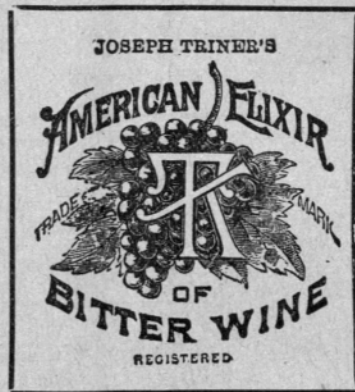
Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je navarno znamenje narave. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek, popolno prebavljenje, mirno spanje, ojačilo mišice in živce, očistilo kri, dalo zdravo barvo, energijo, korajžo in popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družiro močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakem želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekateri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih, Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovalatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.